

วิธีปฏิบัติที่ดี BEST PRACTICE

โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑

รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม

๕ ร่วมพัฒนา : TDPSS Model ด้วยกลยุทธ์ : หนุน-เสริม-เติม-พลัง

สู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑

นางสาวภัทรนันท์ มาใหม่
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

รายงานวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ประเภทการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (สำหรับผู้บริหาร) เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา : TDPSS Model ด้วยกลยุทธ์ : หนุน-เสริม-เติม-พลัง สู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเข้ารับการคัดเลือกผลงานวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ระดับภาค จึงมีความสำคัญยิ่งและจำเป็นต้องจัดทำด้วยความเรียบร้อยและสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบด้วยหัวข้อการนำเสนอตามประกาศสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๙

ขอขอบคุณคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนและภาคีเครือข่ายทุกระดับที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนในการดำเนินงาน ส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานผลการดำเนินงานรูปแบบ/วิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ประเภทการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (สำหรับผู้บริหาร) ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการศึกษาเรียนรู้ให้แก่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ตลอดจนผู้สนใจทั่วไปได้เป็นอย่างดี

ภัทรนันท์ มาใหม่
ผู้อำนวยการโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑
มิถุนายน ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
หัวข้อนำเสนอ	
ชื่อผลงาน.....	๑
ชื่อ - สกุล	๑
ตำแหน่ง.....	๑
รายละเอียดสถานศึกษา.....	๑
๑. ความสำคัญของผลงาน นวัตกรรม หรือวิธีปฏิบัติที่นำเสนอ.....	๑
๒. จุดประสงค์และเป้าหมาย	๗
๓. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน.....	๙
๓.๑ การออกแบบผลงาน.....	๙
๓.๒ การดำเนินงานตามกิจกรรม.....	๑๗
๓.๓ ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน.....	๒๒
๓.๔ การใช้ทรัพยากร.....	๒๔
๔. ผลการดำเนินงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน.....	๒๕
๔.๑ ผลที่เกิดตามวัตถุประสงค์.....	๒๕
๔.๒ ผลสัมฤทธิ์ของงาน.....	๒๖
๔.๓ ประโยชน์ที่เกิดจากนวัตกรรม.....	๒๘
๕. ปัจจัยความสำเร็จ.....	๒๙
๕.๑ สิ่งที่ช่วยให้งานประสบความสำเร็จ	๒๙
๖. บทเรียนที่ได้รับ.....	๒๙
๖.๑ การระบุข้อมูลที่ได้รับจากการผลิตและการนำเสนอผลไปใช้	๒๙
๗. การเผยแพร่และการได้รับการยอมรับ (รางวัลที่ได้รับ)	๓๑
๗.๑ การเผยแพร่.....	๓๑
๗.๒ การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ.....	๓๔
๘. การขยายผล ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ผลงานนวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ	๓๕
๘.๑ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการถอดบทเรียน.....	๓๕
๘.๒ การเรียนรู้เพื่อต่อยอดและขยายผลในรูปแบบ TDPSS Model	๓๖
๙. การนำเสนอผลงาน (รูปแบบเอกสารและวีดีโอคลิป).....	๓๗
บรรณานุกรม	๓๘-๔๕

ชื่อผลงาน รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา : TDPSS Model ด้วย
กลยุทธ์ : หนุน-เสริม-เติม-พลังสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑

รายละเอียดผู้เสนอผลงาน

ชื่อ - สกุล	นางสาวปัทมพันธ์ มาใหม่
ตำแหน่ง	ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
รายละเอียดหน่วยงาน	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ อำเภอเมืองเชียงใหม่
สังกัด	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑

๑. ความสำคัญของผลงาน นวัตกรรม หรือวิธีปฏิบัติ

๑.๑ ความสำคัญหรือความเป็นมาและสภาพปัญหา

การศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาเพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กทุกสังกัด นำไปใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กและบริบทท้องถิ่น โดยกำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า “การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องในรอบ ๒ ปีการศึกษา ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ และโรงเรียนทั่วไปที่เปิดสอนระดับอนุบาลศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศของเด็กที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในภาพรวมระดับประเทศ เขตตรวจราชการจังหวัด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสถานศึกษาได้นำผลไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.๒๕๖๑ : หน้า๒)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑ ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้วิสัยทัศน์ “องค์กรแห่งนวัตกรรม นำสู่คุณภาพผู้เรียน” โดยได้กำหนดนโยบายและจุดเน้น ข้อ ๓.๗ ส่งเสริม สนับสนุนนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สู่กระบวนการเรียนรู้ระดับปฐมวัยที่หลากหลาย กลยุทธ์ที่ ๓ ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ด้านคุณภาพผู้เรียน ข้อ ๑ เด็กปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑ มีพัฒนาการสมวัย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (แผนปฏิบัติการประจำปี.๒๕๖๙ : หน้า ๔๑)

โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ประเภทโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนขนาดกลางที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงบริเวณดอยปุย ให้บริการการศึกษาแก่ชุมชนชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ๒ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ด้วยลักษณะพิเศษบนพื้นที่สูง ทั้งสภาพภูมิประเทศ การเดินทาง สภาพอากาศตามฤดูกาล และความหลากหลายทาง ภาษาและวัฒนธรรม ส่งผลให้การจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนมีบริบทที่แตกต่างจากโรงเรียนในพื้นที่ราบ จำเป็นต้องมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่ที่มุ่งหวังให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยควบคู่กับการธำรงอัตลักษณ์วิถีม้งและความเป็นพลเมืองไทย ภายใต้วิสัยทัศน์ของโรงเรียน ว่า **“ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมงามวิถีม้ง ดำรงความเป็นไทย ใช้ตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง”** กล่าวคือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เก่งวิชาการ ควบคู่ความเป็นคนดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ ภูมิใจในวัฒนธรรมชนเผ่า (ม้ง) ของตนเอง รักษาความเป็นพลเมืองไทยที่ดี ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยมิติแนวคิดตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL) ที่ปรากฏในวิสัยทัศน์มาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ มิติ J-Joint Collaboration และ P-Primary Excellence และ L-Lifelong & Continuous Development) ควบคู่กับวงจรการบริหารจัดการคุณภาพ PDCA ซึ่งจากการวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ระดับปฐมวัย ปีการศึกษา ๒๕๖๘ พบว่า สถานศึกษามีสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

ประการแรก ผลการประเมินมาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก อยู่ในระดับ "ดี" คิดเป็นร้อยละ ๗๘ ซึ่งเป็นระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับมาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ ร้อยละ ๘๖ ระดับดีเลิศ และมาตรฐานที่ ๓ การจัดการประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ร้อยละ ๘๗ ระดับดีเลิศ โดยเฉพาะในตัวชี้วัดที่ ๑.๔.๓ ด้านพัฒนาการสติปัญญา เรื่องความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล และการแก้ปัญหา พบว่าเด็กมีพัฒนาการอยู่ในระดับปานกลางและยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ ทั้งนี้ความสามารถด้านการคิดเชิงเหตุผลและการแก้ปัญหาถือเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของศตวรรษที่ ๒๑ ที่หากไม่ได้รับการพัฒนาตั้งแต่ปฐมวัย จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ประการที่สอง แม้กระบวนการบริหารและการจัดการในภาพรวมจะอยู่ในระดับดีเลิศ แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนชาวม้งในการจัดการศึกษาปฐมวัยยังไม่เป็นระบบ และต่อเนื่องเท่าที่ควร เนื่องจากเงื่อนไขด้านการประกอบอาชีพ การเดินทาง และอุปสรรคด้านภาษา ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของในมิติ J-Joint Collaboration ของมิติแนวคิดตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL) ของโรงเรียนที่ต้องการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

ประการที่สาม จากกลยุทธ์ที่ ๓ อนุรักษ์และส่งเสริมอัตลักษณ์วิถีม้งควบคู่ความเป็นไทย และตัวชี้วัดที่ ๓.๑ กำหนดให้มีหลักสูตรท้องถิ่นหรือแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาม้งที่นำไปใช้จัดการเรียนรู้จริงอย่างน้อย ๑ หลักสูตร พบว่าในระดับปฐมวัยยังไม่มีรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่บูรณาการอัตลักษณ์วิถีม้งกับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงเหตุผลและการแก้ปัญหายังไม่เป็นระบบ ทั้งที่ภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของชุมชนม้งดอยปุยมีศักยภาพในการเป็นฐานการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของเด็กได้เป็นอย่างดี

ประการที่สี่ ด้านกระบวนการนิเทศ ติดตาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ แม้โรงเรียนจะมีกิจกรรม PLC และนิเทศภายในตามกลยุทธ์ที่ ๕ แต่ยังมีขาดรูปแบบการขับเคลื่อนที่ชัดเจนเป็นขั้นตอน ซึ่งหากมีกระบวนการที่เป็นระบบจะช่วยให้การนำผลการประเมินไปสู่การปรับปรุงพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับกรอบแนวคิดมิติ L-Lifelong & Continuous Development ของมิติแนวคิดตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL)

จากสภาพปัญหาทั้ง ๔ ประการ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ได้ประชุมวิเคราะห์สภาพปัญหาและได้นำมาจัดลำดับความสำคัญโดยพิจารณาจากผลกระทบโดยตรงต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและความจำเป็นเร่งด่วน ดังนี้

ลำดับที่ ๑ การพัฒนาการด้านสติปัญญา โดยเฉพาะความสามารถในการคิดรวบยอด คิดเชิงเหตุผล และการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยยังไม่บรรลุค่าเป้าหมาย ถือเป็นปัญหาเร่งด่วนที่สุด เนื่องจากเป็นทักษะพื้นฐานที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านอื่นและการเรียนรู้ในระยะยาวของผู้เรียน

ลำดับที่ ๒ ขาดรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่เป็นระบบและมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการแก้ปัญหาลำดับที่ ๑ ให้เกิดผลอย่างยั่งยืน

ลำดับที่ ๓ การขาดรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่บูรณาการอัตลักษณ์วิถีม้งกับการพัฒนาทักษะการคิดของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นโอกาสในการสร้างนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่สูงโดยเฉพาะ

ลำดับที่ ๔ การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายชุมชนยังไม่ต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะช่วยขยายผลความสำเร็จเมื่อระบบภายในมีความเข้มแข็งแล้ว

จากการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ จึงตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องบริหารจัดการสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียนที่จะพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนโดยกำหนดแนวทางการพัฒนาให้มีทิศทางเพื่อเป็นกรอบสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน มุ่งสู่ความสำเร็จของการทำงานว่า ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกัน จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริงได้หรือไม่ จึงได้คิดค้นปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาภายใต้ชื่อว่า "รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา (TDPSS Model) ด้วยกลยุทธ์ : หนุน-เสริม-เติม-พลัง สู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง" ขึ้นเพื่อนำมาเป็นเครื่องมือเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมิติแนวคิดตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL) ได้แก่ มิติ J (Joint Collaboration) และ P (Primary Excellence) เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมในระดับปฐมวัย สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ "มีความรู้คู่คุณธรรม งามวิถีม้ง ดำรงความเป็นไทย ใช้ชีวิตตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง" อย่างยั่งยืนต่อไป

๑.๒ แนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนา

๑. การแก้ปัญหาและการพัฒนาผ่าน TDPSS Model (๕ ร่วมพัฒนา) เป็นกรอบกระบวนการที่เป็นระบบในการจัดการกับปัญหาและขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกมิติของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งสัมพันธ์โดยตรงกับมิติ J-Joint Collaboration ของมิติแนวคิดตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL) ดังนี้

๑.๑ ร่วมคิด (T : Think Together)

การแก้ปัญหา เป็นขั้นตอนแรกของการระบุปัญหา โดยผู้บริหาร ครูปฐมวัย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านม้ง ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจาก SAR ปีการศึกษา ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘ เพื่อระบุปัญหาด้านพัฒนาการสติปัญญา (ตัวชี้วัด ๑.๔.๓) และร่วมกำหนดแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่สูง มีการจัดประชุม PLC ให้ครูผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ได้ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์จากข้อมูลรอบด้าน เช่น ผล SAR ข้อมูลพัฒนาการเด็กข้อมูลความพึงพอใจจากผู้ปกครอง เป็นต้น เพื่อค้นหาปัญหาที่แท้จริงและความต้องการในการพัฒนา

ร่วมกัน เช่น การวิเคราะห์ว่าทำไมเด็กปฐมวัยถึงขาดทักษะบางอย่าง เช่น การคิดเชิงเหตุผล หรือทำไมครูถึงขาดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่

การดำเนินการพัฒนา ได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์การพัฒนาที่ชัดเจน กำหนดกลยุทธ์และนวัตกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กที่ครูผู้สอนจะนำมาใช้ โดยตัดสินใจร่วมกันว่าพัฒนาคุณภาพเด็กโดยจะนำข้อเสนอแนะจากการรายงาน SAR และ สมศ. " มาใช้ในการพัฒนาเด็ก ภายใต้ร่วมพัฒนาว่า “รูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียง phonics A – Z ในภาษาอังกฤษ โดยใช้นวัตกรรม TPD RACE พัชรามา Model ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ๓ โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ โดยครูพัชรามา คณะเรียว ครูผู้สอนชั้นอนุบาล ๓ ในชั้นตอนนี้ผู้บริหารได้ใช้กลยุทธ์ "หนูน-เสริม-เติม-พลัง" ซึ่งในฐานะผู้บริหารจะดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน “หนูน” โดยการให้ข้อมูลที่จำเป็นและสร้างบรรยากาศเปิดกว้าง เสริมสร้าง "เสริม" ความรู้ในการวิเคราะห์ปัญหาและวางแผน เติมเต็ม "เติม" แนวคิดใหม่ๆ จากภายนอก และสร้าง "พลัง" โดยให้ทุกคนรู้สึกเป็นเจ้าของปัญหาและแนวทางแก้ไขตั้งแต่เริ่มต้น

๑.๒ ร่วมทำ (D : Do Together)

การแก้ปัญหา เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ครูปฐมวัย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และประชาชนชาวบ้านมาร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจาก SAR ปีการศึกษา ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘ ร่วมกันออกแบบและพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่บูรณาการอัตลักษณ์วิถีมั่งกับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงเหตุผลและการแก้ปัญหาเมื่อระบุปัญหาและกำหนดแนวทางแล้ว ขั้นนี้คือการลงมือพัฒนาและนำเสนอแนวทางแก้ไขร่วมกัน เช่น ครูร่วมกันออกแบบกิจกรรมทักษะการอ่านออกเสียง phonics A – Z ในภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับวัย และปรับปรุงนวัตกรรม TPD RACE พัชรามา Model ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา

การดำเนินการพัฒนา การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ การจัดทำแผนปฏิบัติการอย่างละเอียด การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับครูเพื่อยกระดับทักษะที่จำเป็น โดยใช้กลยุทธ์ " "หนูน-เสริม-เติม-พลัง" โดยผู้บริหารจะ สนับสนุน “หนูน” โดยการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร เสริมสร้าง "เสริม" ทักษะใหม่ๆ ให้แก่ครูผ่านการประชุม PLC การอบรม พัฒนา หรือ กิจกรรมทักษะการอ่านออกเสียง phonics A – Z ในภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับวัย และปรับปรุงกิจกรรมนวัตกรรม TPD RACE พัชรามา Model เติมเต็ม "เติม" วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น และสร้าง "พลัง" ให้ครูและทีมงานได้ลงมือทำอย่างเต็มศักยภาพ

๑.๓ ร่วมนำนโยบายสู่การปฏิบัติ (P : Policy & Practice Together)

การแก้ปัญหา เป็นการนำแนวทางที่ออกแบบไว้ไปปฏิบัติจริงในห้องเรียน พร้อมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนตามกลยุทธ์ที่ ๓ ของวิสัยทัศน์โรงเรียนการนำแผนปฏิบัติการและนวัตกรรมที่พัฒนาร่วมกันไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียนและบริบทโรงเรียน หากพบอุปสรรคหรือปัญหาในการปฏิบัติ เช่น เด็กไม่เข้าใจกิจกรรมบางอย่างผู้ปกครองยังไม่เข้าใจแนวคิด จะมีการสื่อสารและปรับแผนอย่างรวดเร็ว

การดำเนินการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ใช้นวัตกรรม TPD RACE พัชรามา Model เป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้าน เป็นการใช้กลยุทธ์ "หนูน-เสริม-เติม-พลัง" ในขั้นตอนนี้ ผู้บริหารได้สนับสนุน “หนูน” ด้วยการอำนวยความสะดวกและจัดอุปสรรค เสริมสร้าง "เสริม" โดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครู เติมเต็ม "เติม" ข้อมูลป้อนกลับจากการนิเทศ และสร้าง "พลัง" ให้ครูสามารถตัดสินใจและปรับใช้กิจกรรมได้อย่างยืดหยุ่นในบริบทของเด็กในพื้นที่

๑.๔ ร่วมแรงร่วมใจการนิเทศ ติดตาม (S : Supervision & Reflection Together) เป็นการนิเทศภายในและจัดกระบวนการ PLC ตามกลยุทธ์ที่ ๕ ของวิสัยทัศน์ เพื่อติดตามพัฒนาการของเด็กและปรับปรุงกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

การแก้ปัญหา เป็นขั้นตอนสำคัญในการตรวจจับปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ผู้บริหารและครูจะมีการนิเทศภายใน การสังเกตการณ์ในชั้นเรียน การประชุม PLC (Professional Learning Community) เพื่อถอดบทเรียนและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันในพื้นที่ เช่น ครูยังไม่คล่องในการใช้นวัตกรรม TPD RACE พัชราภา Model ก็จะมีการจัดพี่เลี้ยงช่วยสอนด้วยการนิเทศภายในโดยเพื่อนครูเพื่อสะท้อนผลย้อนกลับ ได้แก่ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูหัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคล คือ ครูอุริชญา ภิรมย์ธนารักษ์ และ ครูอนุสรณ์ อนันต์วิไล

การดำเนินการพัฒนา เป็นแรงร่วมใจการนิเทศ กำกับและติดตามการรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เช่น การบันทึกพัฒนาการเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการประเมินและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้กลยุทธ์ "หมุน-เสริม-เติม-พลัง" ในขั้นตอนนี้ ผู้บริหารจะสนับสนุน “หมุน” โดยจัดระบบการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตร เสริมสร้าง "เสริม" ทักษะการนิเทศและการให้ข้อมูลย้อนกลับ เติมเต็ม "เติม" เครื่องมือในการติดตามประเมินผล และสร้าง "พลัง" ให้ครูรู้สึกกล้าที่จะเสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไข

๑.๕ ร่วมสรุป รายงานผล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (S : Summarize & Report Together)

การแก้ปัญหา เป็นการสรุปผลจาก SAR เผยแพร่ผลงาน Best Practice และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนในพื้นที่สูงที่มีบริบทใกล้เคียงกัน คือ โรงเรียนศรีเนห์รุ ซึ่งมีบริบทเป็นเด็กชาติพันธุ์เผ่าม้งเช่นเดียวกัน ตั้งอยู่บริบทใกล้เคียงกัน และอีกหนึ่งโรงเรียนเป็นโรงเรียนอนุบาลในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ คือ โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าเมืองล่าง แม้จะตั้งอยู่บนพื้นที่ราบ ในเขตอำเภอเมือง แต่ก็ยังมีเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ที่ย้ายถิ่นฐานตามผู้ปกครอง การประกอบอาชีพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม การดำเนินการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ตอบสนองตัวชี้วัด ๗.๑ และ ๗.๔ ในการประเมินผลภาพรวมของการดำเนินงานและพัฒนานวัตกรรม กำหนดขึ้นเพื่อจะได้ทราบว่าปัญหาที่ตั้งไว้ได้รับการแก้ไขมีมากน้อยเพียงใด และยังมีปัญหาใดที่ต้องพัฒนาต่อยอดการพัฒนาต่อไป ซึ่งผู้บริหาร คณะครูและทุกภาคส่วนได้ร่วมกันวิเคราะห์ความสำเร็จและข้อจำกัดอันนำไปสู่การวางแผนสำหรับปีต่อไป

การดำเนินการพัฒนา เป็นการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) อย่างเป็นระบบ มีการสรุปผลงาน Best Practice และการเผยแพร่ความสำเร็จสู่สาธารณชน มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนอื่นๆ เพื่อให้เกิดการขยายผลและสร้างเครือข่ายการพัฒนาในวงกว้างโดยผ่านช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น Face book , website, Line Group, และ Youtube โดยใช้กลยุทธ์ "หมุน-เสริม-เติม-พลัง" ในขั้นตอนนี้ผู้บริหารจะ สนับสนุน “หมุน” การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลงาน เสริมสร้าง "เสริม" ทักษะการนำเสนอ เติมเต็ม "เติม" ช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้าง "พลัง" ให้เกิดภาคภูมิใจในผลงานและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาต่อไป

๒. การแก้ปัญหาและพัฒนาด้วยกลยุทธ์ "หมุน-เสริม-เติม-พลัง" เป็นเครื่องมือที่ผู้บริหารใช้ในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหา พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาในทุกๆ ขั้นตอนของ TDPSS Model โดยสัมพันธ์กับมิติ P-Primary Excellence ของเจ้าพ่อหลวง MODEL เดิมดังนี้

๒.๑ กลยุทธ์หนุน (Support) เป็นการสนับสนุนทรัพยากร สื่อ และงบประมาณสำหรับการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัย โดยอาศัยวัสดุในท้องถิ่นและภูมิปัญญาเป็นฐาน

การแก้ปัญหา เมื่อครูเผชิญปัญหาในการนำนวัตกรรม TPD RACE พหุภาษา Model ไปใช้ในการจัดประสบการณ์ ผู้บริหารจะสนับสนุน "หนุน" ด้วยการให้คำปรึกษา จัดหาแหล่งข้อมูล หรือจัดหาอุปกรณ์เพิ่มเติมที่จำเป็นช่วยลดอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอันจะเป็นพื้นฐานในความสำเร็จในชั้นเรียน

การดำเนินการพัฒนา เป็นการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบโครงการและกิจกรรม ส่งเสริมให้ได้รับการอบรมและพัฒนาบุคลากรครูอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูมีขวัญและกำลังใจ ตลอดจนมีทรัพยากรพร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้และพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ของเด็กและครูต่อไป

๒.๒ กลยุทธ์เสริม (Strengthen) เป็นการเสริมสร้างศักยภาพครูปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงเหตุผล และการแก้ปัญหา ผ่านการอบรมและกระบวนการ PLC

การแก้ปัญหา เมื่อพบว่าครูขาดทักษะในการประเมินพัฒนาการเด็กเชิงลึก ผู้บริหารจะเสริมสร้าง "เสริม" ด้วยการจัดอบรมเฉพาะทาง หรือจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ เช่น แพทย์หรือหมอกจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสุเทพ ศึกษาเทคนิคจากเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบงานประถมวัย เป็นต้น ส่งผลให้ครูมีความสามารถในการแก้ปัญหาและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การดำเนินการพัฒนา เป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญของครูในด้านต่างๆ เช่น ทักษะการประเมิน และเทคนิคการสอนเด็กปฐมวัย มีการจัดทำนวัตกรรมหรือการวิจัยในชั้นเรียน ทำให้โรงเรียนมีครูผู้สอนที่มีศักยภาพสูงขึ้น

๒.๓ กลยุทธ์เติม (Supplement) เป็นการเติมเต็มองค์ความรู้และนวัตกรรมจากภายนอก เช่น การศึกษาดูงาน การเชิญวิทยากร หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่สูง เพื่อนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

แก้ปัญหา เมื่อพบปัญหาที่ซับซ้อน ผู้บริหารจะเติมเต็ม "เติม" ด้วยการเชิญวิทยากรภายนอก เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาเทคนิค เพื่อขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่าง ๆ หรือการศึกษาดูงานจากโรงเรียนต้นแบบ เพื่อนำความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีมาเติมเต็ม

การดำเนินการพัฒนา เป็นการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ หรือนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เคยมีในโรงเรียนมาปรับใช้ เพื่อให้การจัดการศึกษาก้าวทันยุคสมัย ได้แก่ ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน การเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล หรือ AI เป็นต้น

๒.๔ กลยุทธ์พลัง (Empower) เป็นการสร้างพลังความร่วมมือและความเป็นเจ้าของร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน ให้เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเองควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แก้ปัญหา เมื่อครูรู้สึกหมดกำลังใจจากปัญหาที่ค้นพบ ผู้บริหารจะสร้าง "พลัง" ด้วยการให้กำลังใจ การรับฟังปัญหา ชื่นชมยินดีและการให้อิสระในการปรับเปลี่ยนแนวทางในการแก้ปัญหาย่างอิสระ ส่งผลให้ครูรู้สึกมีคุณค่าและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

การดำเนินการพัฒนา เป็นการมอบอำนาจให้ครูได้คิดริเริ่มโครงการละกิจกรรมของตนเอง การให้เกียรติและยกย่องชมเชยผลงาน ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานเชิงรุกและความภาคภูมิใจในวิชาชีพ

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา : TDPSS Model ด้วยกลยุทธ์ : หนุน-เสริม-เติม-พลัง สู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง เป็นแนวทางที่ครอบคลุมทั้งการป้องกัน การ

แก้ไขปัญหา และการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และมีผู้บริหารที่ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนและเสริมสร้างศักยภาพ เพื่อให้โรงเรียนสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบาย/จุดเน้นของโรงเรียน ๕ เติม (เติมที่ เติมเวลา เติมหลักสูตร เติมศักยภาพ เติมความสามารถ)

๓. ความสัมพันธ์ของแนวทางการพัฒนากับปัญหาและความต้องการพัฒนาของเด็กบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาติพันธุ์เผ่าม้ง) มีดังนี้

ด้านผู้เรียน (เด็กปฐมวัยอนุบาล ๒-๓) แนวทางการพัฒนามุ่งแก้ปัญหาลำดับที่ ๑ คือพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้วยนวัตกรรมการจัดประสบการณ์ด้านภาษาและการสื่อสารของครูพี่ซารากา คะเนเร็ว ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยระดับอนุบาล ๓ โดยออกแบบกิจกรรมที่让孩子ได้ลงมือปฏิบัติทางด้านภาษา ทักษะการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาผ่านบริบทที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวันของชุมชนม้ง ซึ่งตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กในการเรียนรู้ผ่านสิ่งที่เป็กรูปรธรรมและใกล้ตัว

ด้านสถานศึกษา เป็นแนวทางการพัฒนาตอบสนองปัญหาลำดับที่ ๒ คือการขาดรูปแบบบริหารจัดการที่เป็นระบบ โดย TDPSS Model ที่ช่วยให้โรงเรียนมีกระบวนการที่ชัดเจนเป็นขั้นตอน สามารถต่อยอดการพัฒนา นวัตกรรมการบริหารจัดการจากสถานศึกษาเดิม (โรงเรียนบ้านทับเตือ) มาต่อยอดในสถานศึกษาแห่งใหม่ (โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑) เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือของนวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) สามารถนิเทศติดตาม และนำผลมาปรับปรุงได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาในการยกระดับผลการประเมินพัฒนาการ หรือการประเมินคุณภาพภายใน (SAR/IQA)

ด้านชุมชนและผู้ปกครอง เป็นแนวทางการพัฒนาตอบสนองปัญหาลำดับที่ ๓ และ ๔ โดยการนำภูมิปัญญาและวิถีชีวิตม้งดอยปูมาเป็กรฐานการจัดประสบการณ์ และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของ TDPSS Model ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในการให้บุตรหลานได้เรียนรู้และภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ “วิถีม้ง วิถีธรรม วิถีไทย” ของตนเองควบคู่กับการพัฒนาให้มีคุณภาพการศึกษาที่ได้มาตรฐาน ตรงตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่ว่า “งามวิถีม้ง ดำรงความเป็นไทย”

๒. จุดประสงค์และเป้าหมาย

๒.๑ จุดประสงค์

๑) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย พัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการคิดรวบยอด คิดเชิงเหตุผล และการแก้ปัญหา

๒) เพื่อพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา (TDPSS Model) ด้วยกลยุทธ์หนุน-เสริม-เติม-พลัง ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ ให้เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนมิติ J-Joint Collaboration และ P-Primary Excellence ของเจ้าพ่อหลวง MODEL เดิม

๓) เพื่อสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ปฐมวัยที่บูรณาการอัตลักษณ์วิถีม้งกับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงเหตุผลและการแก้ปัญหา ให้เป็นวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑

๔) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านม้งดอยปู ในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ “งามวิถีม้ง ดำรงความเป็นไทย ใช้ชีวิตตามแนวเจ้าพ่อหลวง”

๒.๒. เป้าหมาย

๒.๒.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ

- ๑) เด็กปฐมวัยอนุบาล ๒-๓ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สามารถในการคิดรวบยอด คิดเชิงเหตุผล และการแก้ปัญหา
- ๒) เด็กปฐมวัยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับดีเลิศขึ้นไป
- ๓) ผู้บริหารและครูปฐมวัย (ร้อยละ ๙๕) มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา (TDPSS Model) ด้วยกลยุทธ์หนุน-เสริม-เติม-พลัง ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้
- ๔) มีหลักสูตรท้องถิ่น/แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในระดับปฐมวัยที่นำไปใช้จัดการเรียนรู้จริง อย่างน้อย ๑ หลักสูตร/รูปแบบ
- ๕) ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านมั่ง เข้าร่วมกิจกรรมการจัดการศึกษาปฐมวัยตามกระบวนการ ๕ ร่วมพัฒนา ไม่น้อยกว่าภาคเรียนละ ๒ ครั้ง
- ๖) มีการนิเทศภายในและกระบวนการ PLC ตามขั้น S-S ของ TDPSS Model ไม่น้อยกว่าภาคเรียนละ ๒ ครั้ง

๒.๒.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- ๑) โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ มีคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยได้มาตรฐานสู่ความเป็นเลิศ โดยเฉพาะมาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก ยกระดับจาก "ดี" สู่ "ดีเลิศ"
- ๒) โรงเรียนมีกระบวนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ส่งผลให้ผลการประเมิน IQA/SAR อยู่ในระดับยอดเยี่ยม
- ๓) เด็กปฐมวัยมีพื้นฐานทักษะการคิดเชิงเหตุผลและการแก้ปัญหาที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น ดอยปุ๋ย เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเองควบคู่กับความเป็นพลเมืองไทยที่ดี ตามวิสัยทัศน์ "งาม วิถีมั่ง ดำรงความเป็นไทย"
- ๔) ครูปฐมวัยมีสมรรถนะในการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ คิดเชิงเหตุผล และแก้ปัญหา ผ่านกระบวนการ PLC และการนิเทศแบบกัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่อง
- ๕) โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ เกิดเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านมั่ง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยบนพื้นที่สูง จำนวน ๑๒ โรงเรียนในสังกัด สพป.เชียงใหม่ เขต ๑ สอดคล้องกับมิติ J-Joint Collaboration ของมิติแนวคิดตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL)
- ๖) โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ เป็นแหล่งเรียนรู้และต้นแบบด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยบนพื้นที่สูงที่บูรณาการอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ ให้แก่สถานศึกษาอื่นในเครือข่ายพื้นที่สูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑

๓. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

๓.๑ การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม

๑) กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา (TDPSS Model):

เหตุผลรองรับ แนวคิดนี้เกิดจากความเชื่อที่ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและพลังจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้าน เนื่องจากปัญหาด้านพัฒนาการสติปัญญาของเด็ก และการขาดระบบบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยการทำงานของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงลำพัง การรวมพลังของทุกฝ่ายจะนำมาซึ่งมุมมองที่หลากหลาย องค์ความรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น และการยอมรับในการนำไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับมิติ J-Joint Collaboration ของเจ้าพ่อหลวง MODEL เดิม ประกอบด้วยกระบวนการบริหารจัดการ ดังนี้

T - (Think Together)	: ร่วมคิด
D - (Do Together)	: ร่วมทำ
P - (Policy & Practice Together)	: ร่วมนำนโยบายสู่การปฏิบัติ
S - (Supervision & Reflection Together)	: ร่วมเร่งรัดการนิเทศ ติดตาม
S - (Summarize & Share Together)	: ร่วมสรุปรายงานผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๒) กลยุทธ์ "หนุน-เสริม-เติม-พลัง"

เหตุผลรองรับ เป็นกลไกที่ช่วยขับเคลื่อนกระบวนการ ๕ ร่วมพัฒนาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยเน้นการสร้างขีดความสามารถและแรงจูงใจให้แก่ครูปฐมวัยบนพื้นที่สูงซึ่งมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและการเข้าถึงการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อให้สามารถออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กได้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับมิติ P-Primary Excellence ของเจ้าพ่อหลวง MODEL เดิม ประกอบด้วยกระบวนการบริหารจัดการ ดังนี้

หนุน	หมายถึง การสนับสนุนด้านทรัพยากร ความรู้ และขวัญกำลังใจ
เสริม	หมายถึง การพัฒนาศักยภาพ เพิ่มพูนทักษะ และองค์ความรู้ที่จำเป็น
เติม	หมายถึง การเติมเต็มสิ่งที่ขาด ปรับปรุงจุดอ่อน
พลัง	หมายถึง การสร้างพลังแรงจูงใจ เสริมสร้างความร่วมมือ และการมอบอำนาจ

๓) นวัตกรรมการจัดประสบการณ์ "หนูมั่งคิดเป็น" (PUI - Reasoning Model) เพื่อให้รูปแบบการบริหารจัดการในข้อ ๑) และ ๒) นำไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียนอย่างเป็นรูปธรรม และตอบสนองจุดประสงค์ข้อที่ ๑ และ ๓ โดยตรงครูผู้จัดประสบการณ์ได้ร่วมกันออกแบบนวัตกรรมการจัดประสบการณ์ระดับห้องเรียน ภายใต้ชื่อ "หนูมั่งคิดเป็น" (PUI-Reasoning Model) ดังนี้

P - Play & Practice (เล่นและลงมือทำ) เป็นการจัดกิจกรรมที่เด็กได้เล่นและลงมือปฏิบัติจริงผ่านของเล่น/อุปกรณ์จากวัสดุธรรมชาติและภูมิปัญญา

U - Unfold Wisdom (เผยภูมิปัญญา) เป็นการเชื่อมโยงกิจกรรมกับวิถีชีวิต ประเพณี และภูมิปัญญาของชุมชนมั่งคอดอยปุย เป็นบริบทในการเรียนรู้

I - Inquiry & Reasoning (สืบเสาะและคิดเชิงเหตุผล) เป็นการส่งเสริมให้เด็กตั้งคำถาม คิดเชื่อมโยงเหตุและผล และหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง

เหตุผลรองรับ การออกแบบนวัตกรรมดังกล่าวตอบสนองปัญหาลำดับที่ ๑ (พัฒนาการด้านสติปัญญา ตัวชี้วัด ๑.๔.๓) และลำดับที่ ๓ (การขาดหลักสูตร/รูปแบบที่บูรณาการอัตลักษณ์วิถีเมือง) โดยใช้สิ่งที่เด็กคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน เช่น การทอผ้า การจักสาน พืชผักพื้นบ้าน เครื่องดนตรีม้ง และประเพณีท้องถิ่น มาเป็นสื่อกระตุ้นให้เด็กคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลและแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่เป็นรูปธรรม

ความเชื่อมโยงของทั้ง ๓ องค์ประกอบ

จากแนวคิดทั้ง ๓ ส่วน สามารถสรุปความเชื่อมโยงเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ระดับนโยบาย/วิสัยทัศน์ "งามวิถีเมือง ดำรงความเป็นไทย" เป็นกรอบทิศทางใหญ่ของโรงเรียน

ระดับการบริหารจัดการ TDPSS Model (๕ ร่วมพัฒนา) ทำหน้าที่เป็นกระบวนการขับเคลื่อนมิติ J-Joint Collaboration ให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ

ระดับกลยุทธ์สนับสนุน กลยุทธ์ หนุน-เสริม-เติม-พลัง ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสนับสนุนทรัพยากร ศักยภาพ และแรงจูงใจ ในทุกขั้นตอนของ TDPSS เพื่อขับเคลื่อนมิติ P-Primary Excellence

ระดับห้องเรียน/นวัตกรรมการสอน "หนู้มักคิดเป็น" (PUI-Reasoning Model) เป็นผลผลิตที่เป็นรูปธรรมจากกระบวนการ D-ร่วมทำ และ P-ร่วมน่านโยบายสู่การปฏิบัติ ของ TDPSS Model ซึ่งตอบโจทย์การพัฒนาทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเด็กโดยตรง และสะท้อนมิติ L-Lifelong Development ผ่านการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ทักษะแห่งอนาคต

จากรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา : TDPSS Model ด้วยกลยุทธ์ : หนุน-เสริม-เติม-พลังสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง ที่กำหนดเป็นกรอบแนวคิดและวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการออกแบบกิจกรรมต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับปัญหาและเป้าหมาย ดังนี้

๑) ร่วมคิด T (Think Together) เพื่อการแก้ไขปัญหาการวางแผนและตัดสินใจร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหามาตรการระบบบริหารจัดการและการน่านโยบายไม่ชัดเจน มีวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

กิจกรรม เป็นการจัดประชุมระดมสมอง (Brainstorming) ของคณะครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับการวางแผนกลยุทธ์พัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย

แนวคิดรองรับ กลยุทธ์ "หนุน" สนับสนุนข้อมูลและความรู้ในการตัดสินใจ สร้าง "พลัง" ความเป็นเจ้าของร่วมกัน **สอดคล้องกับ** ศิริเกศ เพ็ชรชา. ๒๕๖๕ : (หน้า ๑๓) ได้กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลทุกฝ่ายได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมในด้านแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดี

๒) ร่วมทำ D (Development) เพื่อแก้ปัญหามาตรการจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพและปัญหาครุ้ย่ายบอย มีวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

กิจกรรม การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยร่วมกัน การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูให้มีเทคนิคการสอนที่หลากหลายและทันสมัย การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

แนวคิดรองรับ กลยุทธ์ "เสริม" เสริมสร้างเพื่อเพิ่มทักษะครูปฐวีย โดยการสนับสนุน "หนุน" สื่อ/งบประมาณ และเติมเต็ม "เติม" เติมเต็มความรู้และเทคนิคใหม่ๆ **สอดคล้องกับ** สันติ บุญภิรมย์ ซึ่งได้กล่าวถึงการร่วมทำ ว่าต้องนำผลของการร่วมคิดที่ได้ตก ผลึกแล้วนำไปสู่การปฏิบัติในระยะเวลาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของครูแต่ละคนและความ แตกต่างที่ก่อประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ อ้างถึงในทับทิม แสงอินทร์. ๒๕๕๘ : (หน้า ๑๖)

๓) ร่วมนำนโยบายสู่การปฏิบัติ P (Participatory) เพื่อแก้ปัญหานำนโยบายไม่ชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

กิจกรรม จัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย การจัดการกิจกรรมที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมนโยบายการศึกษาของโรงเรียน เช่น กิจกรรมเปิดบ้านวิชาการปฐมวัย

แนวคิดรองรับ กลยุทธ์ "พลัง" : สร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และสนับสนุน "หนุน" สนับสนุนการสื่อสาร นโยบาย จุดเน้นทุกระดับ **สอดคล้องกับ** คณิต ธัญญะภูมิ ได้ศึกษาวิจัย พบว่า กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติในสถานศึกษาให้บรรลุความสำเร็จประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบ คือ ๑) กำหนดเป็นนโยบายและสร้างการยอมรับ ๒) จัดโครงสร้างงาน ๓) จัดทำแผนปฏิบัติการ ๔) การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ๕) พัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นของครู ๖) กำกับติดตามและประเมินผล และ ๗) สร้างเครือข่ายสนับสนุนการปฏิบัติงาน อ้างถึงในเก็จกนก เอื้อวงศ์. ๒๕๖๕ : (หน้า ๗๙)

S ร่วมเร่งรัดการนิเทศ ติดตาม (Supervision) เพื่อแก้ปัญหามาตรฐานการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและติดตามผล มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

กิจกรรม การนิเทศภายในโดยผู้บริหารและการนิเทศโดยเพื่อนครู (Peer Coaching) เพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนการสอน การรวบรวมข้อมูลพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

แนวคิดรองรับ "เติม" เติมเต็มและแก้ไขจุดอ่อนที่พบจากการนิเทศ และ "เสริม" เสริมสร้างศักยภาพครูผ่านการนิเทศ "หนุน" สนับสนุนให้กำลังใจและคำแนะนำ **สอดคล้องกับ** สุพธนู ศรีไสย์ ๒๖๖๑ : (หน้า ๒๕) ได้กล่าวถึงการนิเทศมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูซึ่งเป็นผู้สอนหลักในระบบโรงเรียน สำหรับความหมายของการนิเทศตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีจุดเน้นแตกต่างกันออกไปในแต่ละยุคสมัย

S ร่วมสรุปรายงานผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Summarize & Sharing) เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์และเผยแพร่ความสำเร็จ เพื่อแก้ปัญหามาตรฐานการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการประสานงานกับเครือข่าย มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

กิจกรรม จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงานในเวทีต่าง ๆ ทั้งระดับสถานศึกษา ระดับกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่แตง ๑ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด ระดับเขตตรวจราชการ และระดับประเทศ โดยสรุปรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ประจำปี (เช่น SAR ๒๕๖๕, ๒๕๖๖, ๒๕๖๗) ที่แสดงผลคุณภาพ "ดีเลิศ" การเผยแพร่วิธีปฏิบัติที่ดี หรือ "Best Practice" เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่โรงเรียนอื่น

แนวคิดรองรับ กลยุทธ์ "หนุน" (สนับสนุนการเผยแพร่), "พลัง" (สร้างแรงจูงใจในการแบ่งปันความสำเร็จ สอดคล้องกับ วรินทร์ จินดาวงศ์. ๒๕๖๕. (หน้า ๑๑๓) ที่ได้กล่าวถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ ว่า

Sumarize & Share together (S)

Think together (T)

Do together (D)

Policy & Practice together (P)

Supervision & Monitoring together (S)

STUDENT ผู้เรียน

A Wai (เรา)

Sumarize & Share together (S)

Think together (T)

Do together (D)

Policy & Practice together (P)

Supervision & Monitoring together (S)

STUDENT ผู้เรียน

A Wai (เรา)

Input

ปัจจัยนำเข้า

→

Process

กระบวนการ

→

Output

ผลลัพธ์

นโยบาย/จุดเน้น

- พระบรมราชโองการด้านการศึกษา
- นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ/สพฐ./สพท.
- ข้อมูลสารสนเทศ

ทรัพยากรด้านบุคคล

- ผู้บริหาร/ครู/นิสิตนิสิต
- นักปกครอง/กรมการศึกษานอกโรงเรียน
- ผู้บัญชาการ/ผู้แทนองค์กร

ทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษา

- วัสดุการจัดประชุม/จัดการ
- วัสดุเทคโนโลยีสารสนเทศ
- อาคาร สถานที่
- สาธารณูปโภค
- วัสดุอุปกรณ์
- ข้อมูลพื้นฐาน บร./ร.ร.
- เทคโนโลยีดิจิทัล
- ระบบการบริหารจัดการ
- รูปแบบการสอน

ทรัพยากรด้านภาคีเครือข่าย

- ภาคราชการส่วนอื่น
- ภาคนอกภาคราชการ
- ภาควิชาการ
- ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน/ร.ร.
- ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน/ร.ร.
- ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน/ร.ร.

ผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก

- คุณภาพเด็กปฐมวัย : พัฒนาการ ๔ ด้าน
- พัฒนาการด้านร่างกาย
- พัฒนาการด้านอารมณ์
- พัฒนาการด้านภาษาสังคม
- พัฒนาการด้านอารมณ์สังคม

ผลที่เกิดขึ้นกับครู

- ครูมีประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
- ครูมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน
- ครูมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน
- ครูมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน
- ครูมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร/สถานศึกษา

- มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- มีผลการเรียนที่ดี
- มีผลการเรียนที่ดี
- มีผลการเรียนที่ดี
- มีผลการเรียนที่ดี

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครอง/ชุมชน

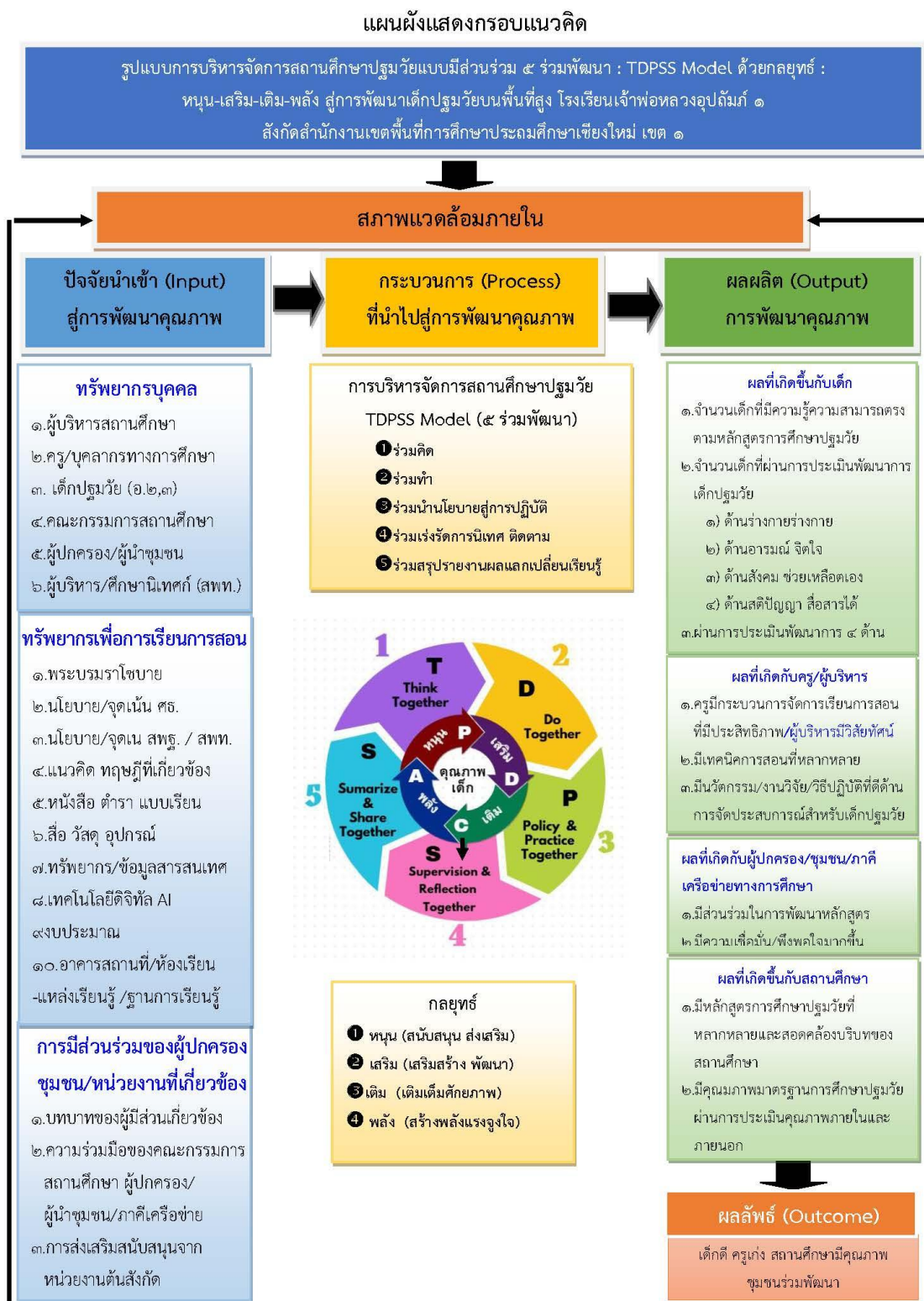
- มีความพึงพอใจ
- มีความพึงพอใจ
- มีความพึงพอใจ
- มีความพึงพอใจ
- มีความพึงพอใจ

Outcome ผลสัมฤทธิ์

เด็กดี ครูเก่ง

สถานศึกษาดีคุณภาพ ชุมชนร่วมพัฒนา

แผนภาพที่ ๑ แสดงรูปแบบ ๕ ร่วมพัฒนา TDPSS Model

แผนภาพที่ ๒ แสดงกรอบแนวคิด รูปแบบ ๕ ร่วมพัฒนา TDPSS Model

แผนภาพการบริหารจัดการ TDPSS Model แสดงความเชื่อมโยงจากวิสัยทัศน์/เจ้าพ่อหลวง MODEL (J-P-L) ลงสู่ ๕ ขั้นตอนร่วมพัฒนา (T-D-P-S-S) ซึ่งมีลูกศรวนกลับจากขั้น S สุดท้ายไปยังขั้น T เพื่อแสดงวงจรการปรับปรุงต่อเนื่อง (PDCA) จากนั้นกลยุทธ์หนู-เสริม-เติม-พลังทำหน้าที่เป็นฐานสนับสนุนทุกขั้นตอน นำไปสู่ผลลัพธ์ "เด็กดี ครูเก่ง คิดเป็น สถานศึกษามีคุณภาพ ชุมชนร่วมพัฒนา"

๔) มิติแนวคิดตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL)

การพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยตามมิติแนวคิดตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL) ที่ได้ยึดถือปฏิบัติมาแต่เนิ่นนานนั้น เป็นกรอบแนวคิดการบริหารจัดการสถานศึกษาที่โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ พัฒนาขึ้นจากการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศาสตร์พระราชา มาเป็นแกนคิดในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงดอยปูย ซึ่งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเงื่อนไขเฉพาะของชุมชนชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง กล่าวคือ ชื่อ "เจ้าพ่อหลวง" สื่อถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ซึ่งชาวบ้านบนดอยปูยขนานพระนามด้วยความจงรักภักดีว่า "เจ้าพ่อหลวง" พระองค์ทรงมีพระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะโครงการหลวงดอยปูย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ JPL Model จึงเป็นการแปลงพระราชปณิธานและพระบรมราโชบายมาสู่วิถีปฏิบัติจริงในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยบนพื้นที่สูง ดังปรากฏในวิสัยทัศน์ว่า "ใช้ชีวิตตามแนวเจ้าพ่อหลวง"

มิติที่ ๑ การมีส่วนร่วมแบบเครือข่าย (J - Joint Collaboration) คือการสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเข้มแข็งระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชนชาวม้งบนพื้นที่สูง โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ ดำเนินงาน และตรวจสอบการจัดการศึกษาปฐมวัยร่วมกัน

รากฐานทางแนวคิด มิติดีนี้มีรากฐานมาจากพระราชกรณียกิจของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่ทรงพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงโดยยึดหลักการ "ระเบิดจากข้างใน" คือการพัฒนาที่ให้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ทรงทำงานร่วมกับชาวบ้านโดยตรง ทรงรับฟังปัญหาจากชุมชน และทรงให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาาร่วมกัน ดังพระราชดำรัสที่ว่า "การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือความพอมี พอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน"

สิ่งที่ปรากฏในโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ มิติ J ปรากฏชัดเจนผ่าน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับนโยบาย คณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้แทนชุมชนม้งดอยปูย มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา อนุมัติแผนปฏิบัติการ และกำกับดูแลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัด ๗.๔ ของวิสัยทัศน์ที่กำหนดให้มีภาคีเครือข่ายร่วมสนับสนุนกิจกรรมโรงเรียนไม่น้อยกว่าปีละ ๔ ครั้ง

ระดับกิจกรรม ปราชญ์ชาวบ้านม้งเข้าร่วมถ่ายทอดภูมิปัญญา เช่น การทอผ้า การจักสาน การปลูกผัก เป็นฐานในการจัดประสบการณ์ปฐมวัยในชั้น Unfold Wisdom ของนวัตกรรม "หนูมั่งคิดเป็น" ซึ่งทำให้ชุมชนกลายเป็น "ครูที่ยิ่งใหญ่" ของเด็กปฐมวัยโดยปราศจากค่าใช้จ่ายวิทยากรสูง

ระดับระบบ ผู้ปกครองร่วมประชุม วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทาง และติดตามผลการพัฒนาผ่านกระบวนการ TDPSS Model อย่างต่อเนื่อง สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบร่วมกัน

ความสัมพันธ์กับ TDPSS Model มิติ J เป็นแกนหลักที่ทำให้ทุกขั้นตอนของ TDPSS Model เกิดขึ้นได้จริง กล่าวคือ T-ร่วมคิด และ S-ร่วมสรุปรายงาน ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนตามมิติ J- Joint Collaboration โดยตรง

มิติที่ ๒ ความเป็นเลิศด้านการศึกษาปฐมวัย (P - Primary Excellence) คือการมุ่งพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ได้มาตรฐานสู่ความเป็นเลิศ ครอบคลุมพัฒนาการเด็กทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และบริบทพื้นที่สูงของชุมชนม้งดอยปุย

รากฐานทางแนวคิด มิติดีนี้มีรากฐานมาจากพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ที่ทรงมุ่งให้การศึกษา "มุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน" ได้แก่ มีทัศนคติที่ถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีงานทำ มีความเป็นพลเมืองดี ประกอบกับพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่ทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนา "คน" ก่อนสิ่งอื่นใด เพราะคนที่มีคุณภาพจะเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน คำว่า "Primary" ในที่นี้มีความหมายสองนัย นัยแรกคือ "ระดับปฐมวัย/ประถมศึกษา" ซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่โรงเรียนรับผิดชอบ นัยที่สองคือ "ความเป็นลำดับแรก/รากฐาน" สอดคล้องกับแนวคิดว่าการพัฒนาคุณภาพที่แท้จริงต้องเริ่มจากรากฐาน นั่นคือช่วงปฐมวัยซึ่งเป็นช่วงที่สมองและบุคลิกภาพของมนุษย์พัฒนาได้มากที่สุด

สิ่งที่ปรากฏในโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ มิติ P ปรากฏชัดเจนผ่าน ๔ ประการ ดังนี้

ประการแรก โรงเรียนจัดประสบการณ์ตามแนว Active Learning และ Play-based Learning ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มีการบูรณาการทักษะ EF (Executive Functions) ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย ส่งผลให้ผลการประเมินมาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ อยู่ในระดับดีเลิศ คิดเป็นร้อยละ ๘๗ ตามรายงาน SAR ปีการศึกษา ๒๕๖๘

ประการที่สอง การนำอัตลักษณ์วิถีม้งดอยปุยมาบูรณาการในกระบวนการจัดประสบการณ์ผ่านนวัตกรรม "หนูม้งคิดเป็น" ทำให้ความเป็นเลิศด้านการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนนี้มีอัตลักษณ์เฉพาะที่แตกต่างจากโรงเรียนอื่น สะท้อนวิสัยทัศน์ "งามวิถีม้ง ดำรงความเป็นไทย"

ประการที่สาม โรงเรียนส่งเสริมครูปฐมวัยให้พัฒนาตนเองผ่าน PLC การอบรม และการสร้างนวัตกรรมการสอน สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ ๕ ของวิสัยทัศน์ ที่มุ่งพัฒนาครูสู่ความเป็นมืออาชีพยุคดิจิทัล

ประการที่สี่ มิติ P กำหนดให้ต้องมีหลักฐานเชิงประจักษ์ของความเป็นเลิศ โดยใช้ผลการประเมิน IQA/SAR และตัวชี้วัดพัฒนาการเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นฐานในการพัฒนาที่มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ที่วัดได้

ความสัมพันธ์กับ TDPSS Model มิติ P เป็นเป้าหมายที่ D-ร่วมทำ และ P-ร่วมนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ของ TDPSS Model มุ่งขับเคลื่อนให้บรรลุ โดยกลยุทธ์ "หนุน-เสริม-เติม-พลัง" ทำหน้าที่เป็นกลยุทธ์สนับสนุนให้มิติ P-Primary Excellence เกิดขึ้นจริงในห้องเรียนปฐมวัย

มิติที่ ๓ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (L - Lifelong & Continuous Development) หมายถึง การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและไม่หยุดนิ่ง ทั้งในส่วนของผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ผ่านวงจรคุณภาพ PDCA การสร้างนวัตกรรม การวิจัยในชั้นเรียน และวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้เกิดการต่อยอด ปรับปรุง และยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างยั่งยืน

รากฐานทางแนวคิด มิติดีนี้มีรากฐานมาจากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา ที่เน้นการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป ต่อเนื่อง และยั่งยืน ดังพระราชดำรัสของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ว่า "การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น ต้องเริ่มจากการพัฒนาคน เพราะคนเป็นทั้งจุดเริ่มต้นและจุดหมายของการพัฒนา" และสอดคล้องกับแนวคิด Lifelong

Learning ขององค์การยูเนสโก ที่มุ่งเน้นให้การเรียนรู้เกิดขึ้นตลอดชีวิต ไม่จำกัดอยู่ในห้องเรียนหรือช่วงวัยใดวัยหนึ่ง ซึ่งเหมาะสมเป็นอย่างยิ่งกับบริบทของชุมชนมั่งคั่งด้วยปัญญาและวิถีชีวิตที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น

สิ่งที่ปรากฏในโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ มิติ L ปรากฏชัดเจนผ่าน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับผู้เรียน เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ทักษะพื้นฐานที่ใช้ได้ตลอดชีวิต ทั้งทักษะการคิดเชิงเหตุผลจากนวัตกรรม "หนูมั่งคั่งเป็น" และทักษะวิถีชีวิตจากภูมิปัญญามั่งคั่งด้วยปัญญา สร้างรากฐานการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงจากปฐมวัยสู่ระดับประถมศึกษาและการดำรงชีวิต

ระดับครูและบุคลากร มีระบบ PLC การนิเทศแบบกัลยาณมิตร การวิจัยในชั้นเรียน และการพัฒนาวิทยฐานะ (PA) ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องของครู สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ ๕ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ครูมืออาชีพยุคดิจิทัล

ระดับสถานศึกษา โรงเรียนใช้วงจรคุณภาพ PDCA ในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นกระบวนการปรับปรุงต่อเนื่องที่ไม่มีวันสิ้นสุด ประกอบกับระบบประกันคุณภาพภายใน (IQA/SAR) ที่ดำเนินการเป็นประจำทุกปี ทำให้โรงเรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ความสัมพันธ์กับ TDPSS Model มิติ L สะท้อนผ่านขั้นตอน S-S ของ TDPSS Model ทั้งสองชั้น คือ S-ร่วมเร่งรัดการนิเทศติดตาม (ซึ่งทำให้เกิดการปรับปรุงต่อเนื่อง) และ S-ร่วมสรุปรายงานผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์และต่อยอดในรอบถัดไป) ทำให้ TDPSS Model เป็นวงจรที่ไม่มีวันสิ้นสุด สอดคล้องกับมิติ L-Lifelong อย่างแท้จริง

ความสัมพันธ์เชิงระบบของ J-P-L MODEL ทั้ง ๓ มิติ ไม่ได้ทำงานแยกจากกัน แต่มีความสัมพันธ์เชิงระบบที่เชื่อมโยงและเสริมกัน ดังนี้

J เป็นกลไกความร่วมมือของทุกภาคส่วนเป็นเครื่องยนต์ที่ขับเคลื่อนการพัฒนา ถ้าไม่มี J ทั้ง P และ L เกิดขึ้นได้ยากหรือไม่ยั่งยืน เพราะการพัฒนาในชุมชนพหุวัฒนธรรมบนพื้นที่สูงต้องอาศัยพลังจากทุกฝ่ายร่วมกัน

P เป็นเป้าหมายความเป็นเลิศด้านการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์วิถีมั่งคั่งและมาตรฐานการศึกษาชาติ คือผลลัพธ์ (Outcome) ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ทั้ง J และ L ต้องมุ่งสู่ P เสมอ

L เป็นวิธีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านวงจร PDCA บ่งบอกให้ทราบว่า J และ P จะไม่หยุดอยู่ที่ความสำเร็จเดิม แต่จะยกระดับขึ้นไปเรื่อย ๆ

ดังนั้น JPL Model จึงสามารถสรุปภาพรวมได้ว่า "ร่วมมือกันทุกภาคส่วน (J) เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศ (P) อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (L) บนฐานอัตลักษณ์วิถีมั่งคั่งและความเป็นไทย ตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง" ดังนี้

ตารางสรุปเปรียบเทียบ J-P-L MODEL กับ TDPSS Model

มิติ JPL	ความหมายหลัก	ขับเคลื่อนผ่าน TDPSS	สะท้อนในวิสัยทัศน์
J - Joint Collaboration	ความร่วมมือทุกภาคส่วน	T-ร่วมคิด, D-ร่วมทำ, S-S	"งามวิถีมั่งคั่ง ดำรงความเป็นไทย"
P - Primary Excellence	ความเป็นเลิศปฐมวัย	D-ร่วมทำ, P-น่านโยบายสู่การปฏิบัติ	"มีความรู้คู่คุณธรรม"
L - Lifelong Development	พัฒนาต่อเนื่องตลอดชีวิต	S-นิเทศ, S-สรุปแลกเปลี่ยน	"ใช้ชีวิตตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง"

๓.๒ การดำเนินงานตามกิจกรรม

จากหลักการและแนวคิดดังกล่าว โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ จึงได้นำรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา (TDPSS Model) ด้วยกลยุทธ์หนุน-เสริม-เติม-พลัง มาดำเนินการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย โดยร่วมกันวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากรายงาน SAR ปีการศึกษา ๒๕๖๘ วิสัยทัศน์ของโรงเรียน และบริบทพื้นที่สูงของชุมชนม้งดอยปู่ เมื่อพบว่าสิ่งใดเหมาะสมแล้วจึงต่อยอดและสานต่อ แต่หากพบข้อบกพร่องก็ปรับปรุงแก้ไขหรือคิดใหม่ ทำใหม่ ดำเนินงานตามขั้นตอนของ TDPSS Model ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ T - ร่วมคิด (Think Together) เป็นขั้นตอนของการวางแผนและระดมสมองร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาพัฒนาการด้านสติปัญญา (ตัวชี้วัด ๑.๔.๓) และการขาดระบบบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม ดำเนินการดังนี้

๑.๑ การสร้างความเข้าใจและกำหนดทิศทางร่วมกัน มีการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และประชาชนชาวบ้านม้ง เพื่อชี้แจงแนวคิด Best Practice ปัญหาที่โรงเรียนเผชิญ และเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยบนพื้นที่สูง

๑.๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพ เป็นการร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงาน SAR ปีการศึกษา ๒๕๖๘ โดยเฉพาะมาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก (ร้อยละ ๗๘ ระดับดี) และตัวชี้วัด ๑.๔.๓ เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเด็ก

๑.๓ การวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการร่วมกันกำหนดแผนกลยุทธ์และตัดสินใจออกแบบนวัตกรรม "หนูม้งคิดเป็น" (PUI-Reasoning Model) โดยนำภูมิปัญญาและวิถีชีวิตม้งดอยปู่มาเป็นการจัดประสบการณ์ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ "งามวิถีม้ง ดำรงความเป็นไทย"

ขั้นตอนที่ ๒ D - ร่วมทำ (Do Together) เป็นขั้นตอนของการลงมือปฏิบัติและพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาด้านพัฒนาการสติปัญญาและการขาดรูปแบบบูรณาการอัตลักษณ์วิถีม้ง ดำเนินการดังนี้

๒.๑ การพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัย มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับครู เน้นเทคนิคการจัดประสบการณ์แบบ Active Learning และ Play-based Learning ที่ส่งเสริมการคิดรวบยอด คิดเชิงเหตุผล และการแก้ปัญหา (สอดคล้องกับกลยุทธ์ "เสริม")

๒.๒ การพัฒนากิจกรรม "หนูม้งคิดเป็น" (PUI-Reasoning Model) ครูร่วมกันออกแบบกิจกรรมตามองค์ประกอบ P-Play & Practice, U-Unfold Wisdom และ I-Inquiry & Reasoning โดยเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตชุมชน เช่น การทอผ้า การจักสาน พิธีปักพินบ้าน และเครื่องดนตรีม้ง

๒.๓ การจัดหาและพัฒนาสื่ออุปกรณ์ เป็นการจัดหาและร่วมกันสร้างสื่อการเรียนรู้จากวัสดุธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยให้ครู ผู้ปกครอง และประชาชนชาวบ้านร่วมกันผลิตสื่อ (สอดคล้องกับกลยุทธ์ "หนุน" และ "เติม")

ขั้นตอนที่ ๓ P - ร่วมนำนโยบายสู่การปฏิบัติ (Policy & Practice Together) เป็นขั้นตอนของการนำแผนและนวัตกรรมที่พัฒนาร่วมกันไปสู่การปฏิบัติจริงอย่างมีส่วนร่วม ดำเนินการดังนี้

๓.๑ การขับเคลื่อนนโยบายสู่ห้องเรียน ผู้บริหารและครูนำกิจกรรม "หนูมั่งคิดเป็น" ไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประจำวันในห้องเรียนปฐมวัยอนุบาล ๒-๓ หากพบอุปสรรค เช่น เด็กไม่เข้าใจกิจกรรม หรือผู้ปกครองยังไม่เข้าใจแนวคิด จะมีการสื่อสารและปรับแผนอย่างรวดเร็ว

๓.๒ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เช่น กิจกรรมปราชญ์มั่งสอนหนู เชิญผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมถ่ายทอดภูมิปัญญาในกิจกรรม Unfold Wisdom และกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการปฐมวัย (สอดคล้องกับกลยุทธ์ "พลัง" และตัวชี้วัด ๓.๔)

ขั้นตอนที่ ๔ S - ร่วมเร่งรัดการนิเทศ ติดตาม (Supervision and Monitoring) เป็นขั้นตอนของการกำกับ นิเทศ และติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการดังนี้

๔.๑ การนิเทศภายในโดยผู้บริหาร ผู้บริหารนิเทศการจัดกิจกรรม "หนูมั่งคิดเป็น" อย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดประสบการณ์

๔.๒ การนิเทศโดยเพื่อนครู (Peer Coaching) และ PLC จัดให้มีการนิเทศภายในและประชุมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ไม่น้อยกว่าภาคเรียนละ ๒ ครั้ง พร้อมบันทึกผล AAR เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ปัญหาร่วมกัน (สอดคล้องกับกลยุทธ์ "เสริม" และ "เติม" และตัวชี้วัด ๕.๒, ๕.๕)

๔.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูลพัฒนาการเด็ก ครูบันทึกและรวบรวมข้อมูลพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะด้านสติปัญญา (ตัวชี้วัด ๑.๔.๓) อย่างเป็นระบบ ทั้งข้อมูลเอกสาร หลักฐานเชิงประจักษ์ และระบบสารสนเทศ เช่น DMC, Google Drive, Application เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงกิจกรรม

ขั้นตอนที่ ๕ : S - ร่วมสรุปรายงานผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing and Knowledge Exchange) เป็นขั้นตอนของการประเมินผล สรุปความสำเร็จ ปัญหา และบทเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำเนินการดังนี้

๕.๑ การจัดทำและเผยแพร่รายงาน SAR มีการสรุปผลจากรายงานการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ และนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และสาธารณชน

๕.๒ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดเวทีนำเสนอผลงาน "หนูมั่งคิดเป็น" (PUI-Reasoning Model) เมื่อมีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่สูงใน สพป.เชียงใหม่ เขต ๑

๕.๓ การจัดทำเอกสารและคลิปวิดีโอเผยแพร่ จัดทำเอกสาร Best Practice และคลิปวิดีโอ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์โรงเรียน Facebook กลุ่มไลน์ผู้ปกครอง และเว็บไซต์ สพป.เชียงใหม่ เขต ๑ (สอดคล้องตัวชี้วัด ๗.๑ และ ๗.๔) ดังนี้

๑) กลุ่มโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ จำนวน ๑๐ โรงเรียน ดังนี้

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	สังกัด
๑	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑
๒	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๒	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒
๓	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๓	สพป.เชียงราย เขต ๓
๔	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๔	สพป.เชียงใหม่ เขต ๓
๕	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕	สพป.เชียงราย เขต ๓
๖	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๖	สพป.เชียงใหม่ เขต ๓

๗	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๗	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒
๘	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๘	สพป.เชียงใหม่ เขต ๓
๙	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๙	สพป.เชียงราย เขต ๓
๑๐	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑๐	สพป.เชียงราย เขต ๓

๒) กลุ่มโรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ จำนวน ๒ โรงเรียน ได้แก่

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	สังกัด
๑	เจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ ๑	สพป.เชียงใหม่ เขต ๓
๒	เจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ ๒	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒

๓) กลุ่มโรงเรียนพื้นที่สูงในสังกัด สพป.เชียงใหม่ เขต ๑ จำนวน ๑๒ โรงเรียน ได้แก่

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	สังกัด
๑	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑
๒	ศรีเหนือ	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑
๓	สังวาลวิทยา	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑
๔	แม่ตะไคร้	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑
๕	ทาเหนือวิทยา	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑
๖	วัดดอนชัย	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑
๗	วัดห้วยทราย	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑
๘	บ้านโป่งกุ่ม	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑
๙	บ้านแม่หวาน	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑
๑๐	บ้านปางน้ำถุ	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑
๑๑	บ้านปางแดง	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑
๑๒	เทพเสด็จวิทยา	สพป.เชียงใหม่ เขต ๑

๔) กลุ่มโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ระดับจังหวัด จำนวน ๑๐ โรงเรียน ได้แก่

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	สังกัด
๑	โรงเรียนบ้านทับเตือ	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒
๒	โรงเรียนสันมหาพนวิทยา	สพป.เชียงใหม่ เขต ๒
๓	โรงเรียนบ้านสันตันหมื้อ	สพป.เชียงใหม่ เขต ๓
๔	โรงเรียนบ้านพันตน	สพป.เชียงใหม่ เขต ๔
๕	โรงเรียนบ้านสบลาน	สพป.เชียงใหม่ เขต ๕
๖	โรงเรียนบ้านนากลาง	สพป.เชียงใหม่ เขต ๖
๗	โรงเรียนถ้ำขมิ้น	สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
๘	ศูนย์การเรียนรู้ชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง”	บ้านนาศิริศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

แนวทางการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาแบบดังกล่าวดำเนินการขับเคลื่อนโดยกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของ TDPSS Model และกลยุทธ์หนุน-เสริม-เติม-พลัง เน้นวงจรคุณภาพ Plan-Do-Check-Act (PDCA) ซึ่งเป็นมิติ L-Lifelong & Continuous Development ของมิติแนวคิดตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL) ดังนี้

๑. การสะท้อนผลและประเมินตนเอง

๑.๑ ใช้ข้อมูลจากชั้น "ร่วมสรุปรายงานผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้" และผล SAR แต่ละปี เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานว่ากิจกรรม "หนุนมั่งคั่งเป็น" ส่งผลต่อพัฒนาการด้านสติปัญญา (ตัวชี้วัด ๑.๔.๓) มากน้อยเพียงใด และมีจุดใดที่ต้องปรับปรุง

๑.๒ ผลการนิเทศติดตามจากชั้น "ร่วมเร่งรัดการนิเทศ ติดตาม" นำมาวิเคราะห์เพื่อระบุปัญหาและจุดที่ต้องการ "เติม" องค์ความรู้ หรือ "เสริม" ศักยภาพครูเพิ่มเติม

๒. การปรับปรุงและวางแผนใหม่

๒.๑ นำข้อมูลจากการสะท้อนผลมาใช้ในขั้นตอน "ร่วมคิด" รอบถัดไป เพื่อปรับปรุงแผนกลยุทธ์และกิจกรรมให้รัดกุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๒.๒ ออกแบบกิจกรรมใหม่หรือปรับปรุงกิจกรรม "หนุนมั่งคั่งเป็น" ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเด็กอนุบาล ๒ และ ๓ รวมถึงความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของชุมชน

๒.๓ กลยุทธ์ "เติม" เป็นแนวทางในการเพิ่มทรัพยากร องค์ความรู้ หรือแก้ไขข้อจำกัดที่พบ เพื่อให้กิจกรรมดำเนินการได้ดีขึ้น

๓. การเสริมสร้างและขยายผล

๓.๑ กลยุทธ์ "เสริม" และ "หนุน" ใช้พัฒนาขีดความสามารถของครูปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมที่ซับซ้อนและท้าทายได้มากขึ้น

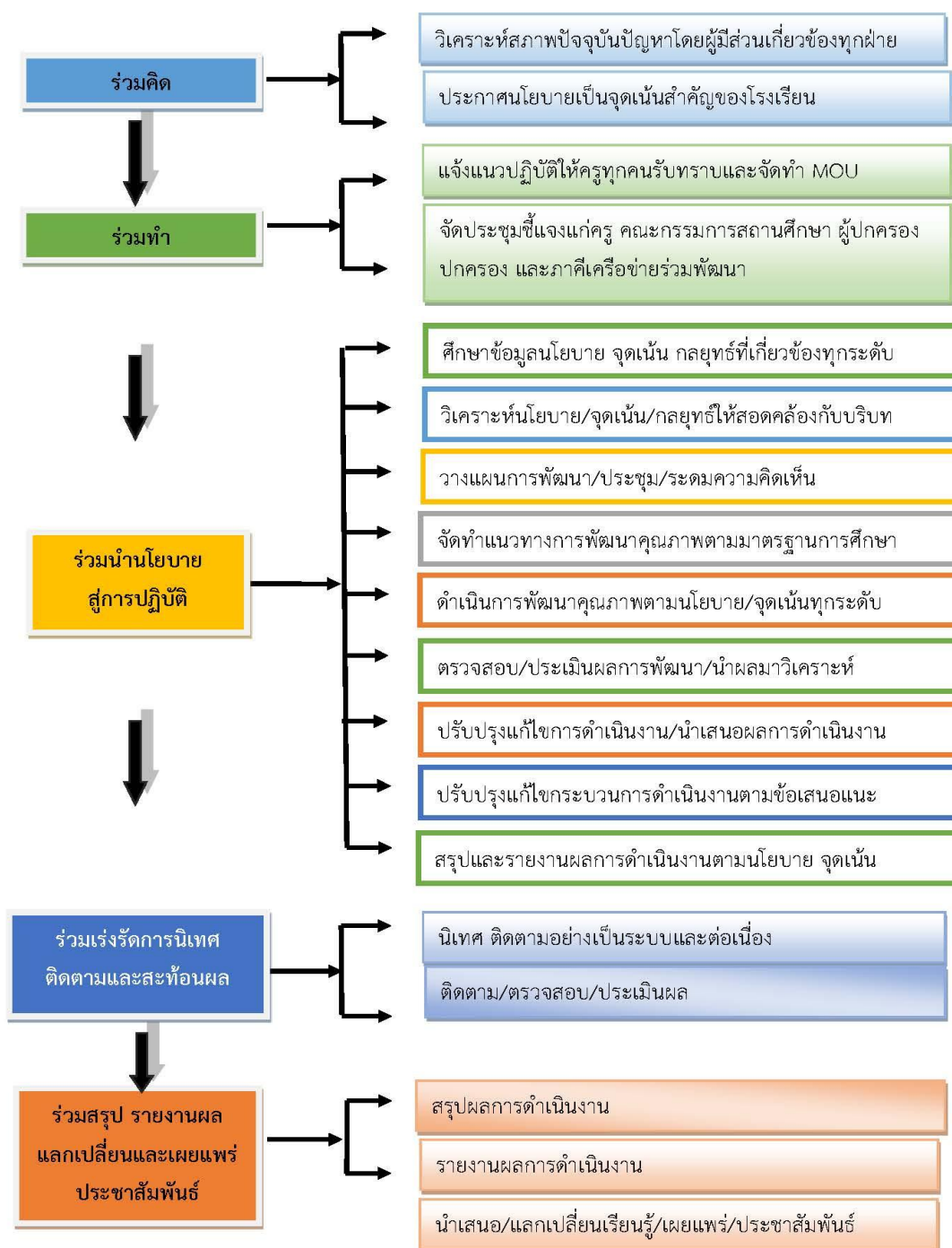
๓.๒ เมื่อกิจกรรมใดประสบความสำเร็จอย่างสูง จะได้รับการ "พลัง" และ "หนุน" เพื่อขยายผลและเผยแพร่ไปยังห้องเรียนอื่นหรือโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่สูง

๔. การรักษาความยั่งยืน

๔.๑ รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา (TDPSS Model) ด้วยกลยุทธ์หนุน-เสริม-เติม-พลัง เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาไม่ใช่แค่โครงการชั่วคราว แต่เป็นวัฒนธรรมการทำงานของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ ที่สอดคล้องกับมิติแนวคิดตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL)

๔.๒ การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบร่วมกัน ช่วยให้การดำเนินงานมีความยั่งยืนแม้มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรด้วยแนวทางการออกแบบกิจกรรมและกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ จึงสามารถรักษาและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยบนพื้นที่สูงได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนด้วยรูปแบบการบริหารจัดการ ๕ ร่วมพัฒนา TDPSS Model พอสรุปเป็นแผนภาพดังนี้

แผนผังแสดงขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา : TDPSS Model

แผนภาพที่ ๓ แผนผังแสดงขั้นตอนการดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ TDPSS Model

แผนผังขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม เป็นลำดับ ๘ ขั้นตอน ตั้งแต่การสำรวจสภาพปัจจุบันจาก SAR และ วิสัยทัศน์ ไปจนถึงการยกย่องรูปแบบ TDPSS + หนุนเสริม-เติมพลัง และนวัตกรรม "หนูมั่งคิดเป็น" นำเสนอ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ (มีวงวนกลับหากไม่ผ่าน) ทดลองใช้กับเด็กอนุบาล ๒-๓ ปรับปรุงตามผลนิเทศ/PLC จนได้ รูปแบบที่สมบูรณ์ และนำไปเผยแพร่

๓.๓ ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา : TDPSS Model ด้วยกลยุทธ์ หนุน-เสริม-เติม-พลัง ครั้งนี้ ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย กิจกรรมที่ได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมและขยายผลจากการดำเนินงานของครูปฐมวัย คือ นางสาวพัชราภา คะเนเร้ว ครูผู้สอนปฐมวัย ดังนี้

๑. การส่งเสริมและเชิดชูเกียรติครูผู้สอนดีเด่น

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้ครูผู้สอนที่มีผลงานเป็นเลิศ และเป็นแบบอย่างให้กับครูท่านอื่น

กิจกรรม ได้แก่ การประกาศเกียรติคุณ จัดทำโปสเตอร์แสดงความยินดี มอบเกียรติบัตรในโอกาสสำคัญของโรงเรียน เช่น วันครู วันไหว้ครู หรือการประชุมผู้ปกครอง เพื่อเชิดชูครูผู้สอนปฐมวัยในฐานะผู้พัฒนา Best Practice "หนูมั่งคิดเป็น" และการเผยแพร่ผลงานผ่าน Facebook, Line Group ภายในโรงเรียน กลุ่มผู้ปกครอง ส่งเสริมให้มีการนำเสนอผลงานในที่ประชุมคณะครูและบุคลากรของโรงเรียน และระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑ และระดับจังหวัด เพื่อให้ครูท่านอื่นรับทราบและเกิดแรงบันดาลใจ

๒. การถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาวิชาชีพครู

วัตถุประสงค์ เพื่อขยายผล Best Practice ไปสู่ครูผู้สอนปฐมวัยท่านอื่นและโรงเรียนเครือข่าย พื้นที่สูง โรงเรียนศรีเนห์รุ สังกัด สพป.เชียงใหม่ เขต ๑

กิจกรรม ได้แก่ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ มอบหมายให้ครูผู้พัฒนานวัตกรรมเป็นวิทยากรหลัก ในการอบรมเรื่อง "การจัดประสบการณ์หนูมั่งคิดเป็น (PUI-Reasoning Model) บนฐานภูมิปัญญา" ให้กับครูปฐมวัยในโรงเรียนและเครือข่าย การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จัดตั้งกลุ่ม PLC ด้านการจัดการเรียนรู้ปฐมวัยพื้นที่สูง โดยมีครูผู้พัฒนานวัตกรรมเป็นพี่เลี้ยง (Mentor)

-จัดให้มีการจัดทำคู่มือและสื่อการเรียนรู้ จัดทำคู่มือกิจกรรม "หนูมั่งคิดเป็น" ที่บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ครูท่านอื่นนำไปใช้ได้ง่าย

๓. การบูรณาการหลักสูตรและการสนับสนุนทรัพยากร

วัตถุประสงค์ นำนวัตกรรมการสอนที่ประสบความสำเร็จไปบูรณาการในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

กิจกรรม ได้แก่ การส่งเสริมให้มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย : นำแนวคิดและกิจกรรม PUI-Reasoning Model ไปบูรณาการในหลักสูตรท้องถิ่น โดยเฉพาะกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงเหตุผลและการแก้ปัญหา (ตัวชี้วัด ๑.๔.๓) สอดคล้องตัวชี้วัด ๓.๑ การจัดสรรงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ จัดหาสื่อจากวัสดุธรรมชาติและภูมิปัญญา เช่น เส้นใยปอ ไม้ไผ่ เครื่องดนตรีม้งจำลอง ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปรับปรุงมุมประสบการณ์ในห้องเรียนให้มีพื้นที่ "มุมภูมิปัญญา" ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนว PUI

๔. การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล (Supervision, Monitoring, and Evaluation)

วัตถุประสงค์ เพื่อให้มั่นใจว่ารูปแบบ "หนูมั่งคิดเป็น" ถูกนำไปใช้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และนำผลการประเมินไปสู่การพัฒนาต่อเนื่อง

กิจกรรม ได้แก่ การนิเทศชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดย ผู้บริหารเข้าเยี่ยมชมนิเทศการจัดกิจกรรม PUI ของครูในห้องเรียนอนุบาล ๒-๓ ให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ไม่น้อยกว่าภาคเรียนละ ๒ ครั้ง (ตัวชี้วัด

๕.๕) การเก็บรวบรวมข้อมูลพัฒนาการเด็ก ครูบันทึกพัฒนาการด้านสติปัญญา (ตัวชี้วัด ๑.๔.๓) ของเด็กที่เกิดจากกิจกรรม PUI อย่างเป็นระบบ ผ่านระบบ DMC, Google Drive และแบบสังเกตพฤติกรรม การประเมินประสิทธิภาพของ Best Practice ประเมินผลการนำรูปแบบไปใช้ในภาพรวม ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ของเด็กและความพึงพอใจของครูและผู้ปกครอง

๕. การประสานงานและการสร้างเครือข่าย (Coordination and Networking)

วัตถุประสงค์ ขยายผลความสำเร็จและสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

กิจกรรม ได้แก่ การเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ มีการส่งเสริมให้ครูผู้พัฒนานวัตกรรมนำเสนอผลงาน "หนูมั่งคิดเป็น" ในเวทีระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด หรือระดับชาติ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การประสานงานกับโรงเรียนพื้นที่สูงในเครือข่าย สพป.เชียงใหม่ เขต ๑ และปราชญ์ชาวบ้านม้งดอยปุย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกัน

๖. แนวทางการจัดกิจกรรมหลัก

ชื่อกิจกรรมหลัก การจัดประสบการณ์ "หนูมั่งคิดเป็น" (PUI-Reasoning Model) สำหรับเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง

กลุ่มเป้าหมาย เด็กอนุบาล ๒ และ ๓

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดรวบยอด คิดเชิงเหตุผล และการแก้ปัญหา (ตัวชี้วัด ๑.๔.๓) ของเด็กปฐมวัย
- ๒) เพื่อบูรณาการอัตลักษณ์วิถีม้งและความเป็นไทยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- ๓) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมให้ครูผู้สอนนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทพื้นที่สูง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม (PUI-Reasoning Model)

ขั้นที่ ๑ เล่นและลงมือทำ (P - Play & Practice)

แนวคิด เป็นการเปิดประสบการณ์ให้เด็กได้เล่นและลงมือปฏิบัติจริงกับอุปกรณ์ที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน เพื่อกระตุ้นความสนใจและเตรียมความพร้อมสู่การคิด

กิจกรรม ได้แก่ การเล่นเกมบทบาทสมมติ "ตลาดดอยปุย" ให้เด็กจำลองการซื้อขายผลผลิตท้องถิ่น ฝึกการนับและจัดหมวดหมู่ การร้อยลูกปัด/จักสานตามแบบที่กำหนด ฝึกการสังเกตรูปแบบ (Pattern) จากลายผ้าม้ง เกมเคลื่อนไหวประกอบเพลงม้ง ทำตามคำสั่งเป็นลำดับขั้นตอน

ทรัพยากรที่ใช้ ได้แก่ สื่อ ได้แก่ ลูกปัด เส้นใย ผ้าทอลายม้ง ตะกร้าจักสาน ของจำลองผลผลิตท้องถิ่น ความคุ้มค่า/บริบทโรงเรียน โดยใช้วัสดุจากครัวเรือนและชุมชนดอยปุย ให้ผู้ปกครองร่วมจัดหา

ขั้นที่ ๒ เผยภูมิปัญญา (U - Unfold Wisdom)

แนวคิด เป็นการเชื่อมโยงกิจกรรมกับวิถีชีวิต ประเพณี และภูมิปัญญาของชุมชนม้งดอยปุย ให้เด็กเห็นเหตุและผลจากสิ่งที่ใกล้ตัว

กิจกรรม ได้แก่ เชิญปราชญ์ชาวบ้าน/ผู้ปกครองมาเล่าหรือสาธิตขั้นตอนการทำงาน เช่น การปลูกผัก การทอผ้า การทำขนมพื้นบ้าน แล้วให้เด็กเรียงลำดับขั้นตอนใหม่ด้วยภาพ กิจกรรม "ทำไมต้อง...?" ตั้งคำถาม

จากวิถีชีวิตจริง เช่น ทำไมต้องปลูกผักก่อนถึงจะเก็บเกี่ยวได้ เพื่อฝึกการคิดเชิงเหตุผล การสาธิตใช้สัญลักษณ์ภาพแทน ขั้นตอน และให้เด็กเรียงลำดับสัญลักษณ์ตามเหตุการณ์จริง

ทรัพยากรที่ใช้ ได้แก่ สื่อ ภาพขั้นตอนกิจกรรมในชุมชน บัตรภาพสัญลักษณ์ที่ครูและผู้ปกครอง ช่วยจัดทำ ความคุ้มค่า/บริบทโรงเรียน เชิญปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่คอยปยุตต์กิจกรรมโดยไม่มีค่าใช้จ่ายวิทยากรสูง

ขั้นที่ ๓ สืบเสาะและคิดเชิงเหตุผล (I - Inquiry & Reasoning)

แนวคิด เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกตั้งคำถาม คิดเชื่อมโยงเหตุและผล และแก้ปัญหาด้วยตนเองในสถานการณ์ที่ซับซ้อนขึ้นเล็กน้อย พร้อมสะท้อนผลการเรียนรู้

กิจกรรม ได้แก่ เกม "หาทางไปบ้านปราชญ์" จัดวางสิ่งกีดขวางจำลองสภาพพื้นที่สูง ให้เด็กช่วยกันออกแบบเส้นทางและแก้ปัญหาเมื่อเส้นทางไม่สำเร็จ (แก้บ๊ัก) การนำเสนอผลงาน โดยให้เด็กอธิบายลำดับขั้นตอนหรือเหตุผลที่เลือกแก้ปัญหาแบบนั้น ผ่านการพูด วาดภาพ หรือสร้างแบบจำลองจากดินเหนียว/ไม้ไผ่ การสนทนาสะท้อนผล โดยครูชวนเด็กพูดคุยว่าวันนี้ได้เรียนรู้อะไร และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันที่บ้านได้อย่างไร

ทรัพยากรที่ใช้ ได้แก่ สื่อ ได้แก่ บัตรสัญลักษณ์คำสั่ง แผ่นตารางเดิน ดินเหนียว ไม้ไผ่ ของเล่น/สิ่งกีดขวางจากวัสดุท้องถิ่น ความคุ้มค่า/บริบทโรงเรียน โดยใช้พื้นที่ลานกิจกรรมและบอร์ดหน้าห้องเรียนสำหรับจัดแสดงผลงานและสรุปผล

๗. ผลที่ส่งต่อเป้าหมายและการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

ผลต่อเป้าหมาย พบว่า กิจกรรมทั้ง ๓ ขั้นตอน (P-U-I) ตอบสนองจุดประสงค์ข้อที่ ๑ และ ๓ โดยตรง คือยกระดับพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก (ตัวชี้วัด ๑.๔.๓) จากระดับปานกลางสู่ระดับดีขึ้นไป และสร้างรูปแบบ Best Practice ที่บูรณาการอัตลักษณ์วิถีมั่งคั่งตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

ผลต่อคุณภาพ พบว่า เด็กได้เรียนรู้แนวคิดการคิดเชิงเหตุผลและการแก้ปัญหาผ่านสิ่งที่เป็นรูปธรรมและใกล้ตัวในวิถีชีวิตของตนเอง ทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและเรียนรู้อย่างมีความสุข ขณะเดียวกันครูมีเครื่องมือการสอนที่ชัดเจนเป็นขั้นตอน มีความมั่นใจในการจัดประสบการณ์มากขึ้น และโรงเรียนมีนวัตกรรมที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะ สามารถเผยแพร่และต่อยอดสู่โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่สูงอื่นได้ต่อไป

๓.๔ การประยุกต์ใช้ทรัพยากร

๑. การใช้ศักยภาพของบุคลากรภายในและเครือข่าย

๑) ครูผู้สอน ครูผู้พัฒนานวัตกรรม "หนูมั่งคั่งเป็น" (PUI-Reasoning Model) ทำหน้าที่เป็นวิทยากรหลักในการอบรมเชิงปฏิบัติการและเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ในกลุ่ม PLC โดยเปิดโอกาสให้ครูพัชราภา คะเนเรื้อ ครูชำนาญการ วิชาเอกปฐมวัย ผู้มีประสบการณ์และมีผลงานเชิงประจักษ์ เป็นพี่เลี้ยงครูอารียา สอนพร ครูผู้ช่วย วิชาเอกปฐมวัย รวมถึงเป็นที่ปรึกษาสำหรับการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอนสำหรับครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ป.๑ ข ๓ และเด็กในความดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำนักงานเทศบาลเมืองสุเทพ ซึ่งเป็นการใช้ความเชี่ยวชาญภายในโรงเรียนเพื่อขยายผลองค์ความรู้ และได้แสดงความสามารถ ตรงกับนโยบายและจุดเน้นของโรงเรียน คือ ๕ เต็ม (เต็มที่ เต็มเวลา เต็มหลักสูตร เต็มศักยภาพ และเต็มความสามารถ)

๒) ผู้บริหารและคณะครู มีบทบาทสำคัญในการนิเทศ ติดตาม ให้คำแนะนำ และร่วมสร้างสรรค์สื่อจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นการใช้ความรู้และประสบการณ์ของบุคลากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยกำหนด

รูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการนิเทศแบบชี้แนะ ๕ ขั้นตอน SSPDCS Model พร้อมคู่มือนิเทศภายใน ปฏิทินการนิเทศ คำสั่งคณะกรรมการนิเทศ ทั้งรูปแบบการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียน โดยผู้บริหาร และนิเทศแบบสังเกตชั้นเรียน โดยคณะกรรมการฝ่ายบริหารวิชาการ

๓) **ปราชญ์ชาวบ้านและผู้ปกครองมั่งคั่งดอยปุย** เชิญปราชญ์ชาวบ้านและผู้ปกครองมาร่วมถ่ายทอดภูมิปัญญา เช่น การทอผ้า การจักสาน การปลูกผัก โดยไม่มีค่าใช้จ่ายวิทยากร เป็นการใช้ทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาโดยตรง

๔) **เครือข่ายความร่วมมือ** ได้ประสานงานกับโรงเรียนศรีเนห์รุ เป็นโรงเรียนที่ตั้งในลักษณะพิเศษบนพื้นที่สูง และโรงเรียนอนุบาลบ้านท่าเมืองที่ตั้งอยู่ในเครือข่ายอำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัด สพป.เชียงใหม่ เขต ๑ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลความสำเร็จโดยใช้ทรัพยากรและองค์ความรู้ร่วมกัน

๒. การใช้พื้นที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

๑) **ห้องเรียนและลานกิจกรรม** เป็นพื้นที่หลักในการจัดกิจกรรม "หนูมั่งคั่งเป็น" ทั้งชั้น Play & Practice และ Inquiry & Reasoning เป็นการใช้พื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยไม่ต้องจัดสร้างห้องพิเศษหรือเข้าสถานที่ภายนอก ซึ่งตั้งอยู่หน้าชั้นเรียนระดับอนุบาล

๒) **มุมภูมิปัญญามั่ง** มีการปรับปรุงมุมประสบการณ์ในห้องเรียนปฐมวัยให้เป็น "มุมภูมิปัญญามั่ง" ใช้สำหรับจัดแสดงสื่อ ผลงานเด็ก และเป็นพื้นที่สรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนผล ซึ่งเป็นการใช้พื้นที่ที่มีอยู่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเอง

๓. การประยุกต์ใช้วัสดุและสื่อการเรียนรู้จากสิ่งรอบตัว

๑) **วัสดุธรรมชาติและภูมิปัญญาในท้องถิ่น** เน้นการสร้างสื่อการเรียนรู้จากวัสดุที่หาได้ในชุมชนดอยปุย เช่น เส้นใยปอ ไม้ไผ่ ลูกปัด เศษผ้าทอลายมั่ง ตะกร้าจักสาน สำหรับกิจกรรม Play & Practice และบัตรภาพสัญลักษณ์ที่ครูและผู้ปกครองช่วยกันจัดทำสำหรับกิจกรรม Inquiry & Reasoning สิ่งเหล่านี้สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นและมีต้นทุนต่ำ

๒) **การใช้เด็กและกิจกรรมในชีวิตประจำวันเป็นส่วนหนึ่งของสื่อ** ในกิจกรรมบทบาทสมมติ "ตลาดดอยปุย" และเกม "หาทางไปบ้านปราชญ์" เด็กได้เรียนรู้ผ่านสถานการณ์ที่จำลองจากวิถีชีวิตจริงของตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงและการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่คุ้นเคย

๓) **คู่มือและสื่อประกอบกิจกรรม** มีการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรม "หนูมั่งคั่งเป็น" ที่ครูท่านอื่นสามารถนำไปใช้ได้ง่าย ซึ่งเป็นการสร้างทรัพย์สินทางปัญญาของโรงเรียนที่สามารถนำไปใช้ซ้ำและขยายผลได้

๔. ผลการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

๔.๑ ผลที่เกิดตามวัตถุประสงค์

จุดประสงค์ที่ ๑ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย โดยเฉพาะการยกระดับพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการคิดรวบยอด คิดเชิงเหตุผล และการแก้ปัญหา

ผลที่เกิดขึ้น เด็กปฐมวัยอนุบาล ๒-๓ มีพัฒนาการด้านสติปัญญาตามตัวชี้วัด ๑.๔.๓ เพิ่มขึ้นจากเดิมที่อยู่ในระดับปานกลาง สู่ระดับดีขึ้นไป สะท้อนผ่านพฤติกรรมการเล่นบทบาทสมมติ "ตลาดดอยปุย" ที่เด็กสามารถจัดหมวดหมู่และนับจำนวนได้ถูกต้องมากขึ้น การเรียงลำดับขั้นตอนกิจกรรม "ทำไมต้อง...?" ได้อย่างมีเหตุผล และความสามารถในการแก้ปัญหาเส้นทางในเกม "หาทางไปบ้านปราชญ์" ได้ด้วยตนเองมากขึ้น ส่งผลให้ผลการประเมินมาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก มีแนวโน้มยกระดับจากเดิมร้อยละ ๗๘ ระดับ "ดี" สู่ระดับ "ดีเลิศ"

จุดประสงค์ที่ ๒ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วม พัฒนา (TDPSS Model) ด้วยกลยุทธ์หนุน-เสริม-เติม-พลัง ให้เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนมิติ J-Joint Collaboration และ P-Primary Excellence ของมิติแนวคิดตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL)

ผลที่เกิดขึ้น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านม้งดอยปุย มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามขั้นตอน T-D-P-S-S อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เห็นได้จากการประชุมร่วมคิดวิเคราะห์ข้อมูล SAR การร่วมพัฒนากิจกรรม PUI การจัดเครือข่ายผู้ปกครองและปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรม "ปราชญ์ม้งสอนหนู" การนิเทศภายในและ PLC ตามกลยุทธ์ที่ ๕ ของวิสัยทัศน์ และการสรุปรายงานผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้กระบวนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยมีความเป็นระบบ โปร่งใส และมีส่วนร่วม

จุดประสงค์ที่ ๓ เพื่อสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ปฐมวัยที่บูรณาการอัตลักษณ์วิถีม้งกับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงเหตุผลและการแก้ปัญหา ให้เป็นวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียน

ผลที่เกิดขึ้น โรงเรียนได้พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ปฐมวัยที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตน คือ "การพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง โดยใช้นวัตกรรมการสอนหนูม้งคิดเป็น (PUI-Reasoning Model)" ซึ่งมีขั้นตอนชัดเจน (Play & Practice - Unfold Wisdom - Inquiry & Reasoning) และสามารถนำไปใช้จัดประสบการณ์จริงในห้องเรียนได้ผลเป็นรูปธรรม รวมถึงได้นำแนวคิดไปบูรณาการในหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัย

จุดประสงค์ที่ ๔ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านม้งดอยปุย ในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ "งามวิถีม้ง ดำรงความเป็นไทย ใช้ชีวิตตามแนวเจ้าพ่อหลวง"

ผลที่เกิดขึ้น ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านม้งดอยปุย เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง ทั้งในขั้นร่วมคิด (การประชุมวิเคราะห์ปัญหา) ขั้นร่วมทำ (การร่วมจัดหาวัสดุจากชุมชน) และขั้น Unfold Wisdom ของกิจกรรม PUI (การถ่ายทอดภูมิปัญญาด้านการทอผ้า การจักสาน การปลูกผัก) เด็กเกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์วิถีม้งควบคู่กับการเป็นพลเมืองไทยที่ดี

๔.๒ ผลสัมฤทธิ์ของงาน

๑. ด้านเด็ก (อนุบาล ๒ และ ๓)

๑) พัฒนาการด้านสติปัญญาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม จากผลการประเมินมาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก ตัวชี้วัด ๑.๔.๓ ความสามารถในการคิดรวบยอด คิดเชิงเหตุผล และการแก้ปัญหา ซึ่งเดิมอยู่ในระดับปานกลางและยังไม่บรรลุค่าเป้าหมาย หลังการใช้นวัตกรรม "หนูม้งคิดเป็น" (PUI-Reasoning Model) เด็กสามารถเรียงลำดับขั้นตอนกิจกรรมในชีวิตประจำวันของชุมชนได้อย่างมีเหตุผลมากขึ้น สามารถสังเกตและจำแนก

รูปแบบจากลายผ้ามัดได้ถูกต้อง และสามารถแก้ปัญหาเส้นทางในเกม "หาทางไปบ้านปราษฎ" ด้วยตนเองได้มากขึ้น ส่งผลให้พัฒนาการด้านสติปัญญาในระดับจากระดับปานกลางสู่ระดับดีขึ้นไป สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงปริมาณที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒) เด็กมีความสุขและภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเอง เด็กมีความกระตือรือร้น สนุกสนาน และมีความสุขกับการเข้าร่วมกิจกรรม PUI-Reasoning Model ที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาม้งดอยปุย เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์วิถีม้งควบคู่กับความเป็นพลเมืองไทยที่ดี ตรงตามวิสัยทัศน์ "งามวิถีม้ง ดำรงความเป็นไทย"

๒. ด้านครูผู้สอน

๑) เพิ่มขีดความสามารถและทักษะ ครูผู้สอนปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดประสบการณ์ตามแนว PUI-Reasoning Model ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูท่านอื่นได้รับการพัฒนาผ่านกิจกรรม PLC และการอบรมเชิงปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่าภาคเรียนละ ๒ ครั้ง จากเดิมที่ครูยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเด็ก

๒) สร้างนวัตกรรมทางการศึกษาที่เป็นอัตลักษณ์ ครูสามารถสร้างสรรค์สื่อและกิจกรรมจากภูมิปัญญาม้งดอยปุยที่สอดคล้องกับหลักสูตรและพัฒนาการของเด็กได้อย่างเหมาะสม เกิดเป็นนวัตกรรม "หนุมั่งคิดเป็น" ที่ไม่เคยมีมาก่อน

๓. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย

๑) ระบบบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากขึ้น โรงเรียนมีกระบวนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่เป็นระบบตามขั้นตอน TDPSS Model ชัดเจนกว่าเดิม ส่งผลให้ผลการประเมินมาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ ซึ่งเดิมอยู่ในระดับดีเลิศ (ร้อยละ ๘๖) มีแนวโน้มคงระดับหรือยกระดับสูงขึ้น และสนับสนุนเป้าหมายให้ผลการประเมิน IQA/SAR อยู่ในระดับยอดเยี่ยม

๒) สร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการมีส่วนร่วม เกิดวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และประชาชนชาวบ้าน ซึ่งเดิมการมีส่วนร่วมของชุมชนยังไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง หลังดำเนินงานพบว่ามีการมีส่วนร่วมไม่น้อยกว่าภาคเรียนละ ๒ ครั้ง

๓) โรงเรียนมีหลักสูตรท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรม จากเดิมที่ยังไม่มีรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่บูรณาการอัตลักษณ์วิถีม้งกับการพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ปัจจุบันโรงเรียนมีหลักสูตรท้องถิ่น/แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาม้งที่นำไปใช้จัดการเรียนรู้จริงแล้วอย่างน้อย ๑ รูปแบบ

๔. ด้านผู้ปกครองและชุมชน

-ความพึงพอใจและการมีส่วนร่วมเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น จากเดิมที่ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง เนื่องจากเงื่อนไขด้านอาชีพ การเดินทาง และภาษา หลังดำเนินงานผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และประชาชนชาวบ้านม้งดอยปุยเข้าร่วมกิจกรรม "ปราชญ์ม้งสอนหนู" และกิจกรรมตามขั้นตอน TDPSS อย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพิ่มขึ้น และเกิดความภาคภูมิใจที่บุตรหลานได้เรียนรู้อัตลักษณ์วิถีม้งควบคู่กับความเป็นไทยตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

๔.๓ ประโยชน์ที่เกิดจากนวัตกรรม

๑. ประโยชน์ที่เกิดกับเด็กปฐมวัย

๑.๑ ปูพื้นฐานทักษะแห่งอนาคต เด็กได้พัฒนาทักษะการคิดรวบยอด คิดเชิงเหตุผล และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของศตวรรษที่ ๒๑ ตั้งแต่ปฐมวัย ผ่านบริบทที่เป็นรูปธรรมและใกล้ตัวในชีวิตประจำวันบนพื้นที่สูง

๑.๒ พัฒนาการองค์รวม กิจกรรมตามแนว PUI ส่งเสริมพัฒนาการครบทั้ง ๔ ด้าน ทั้งร่างกาย-การเคลื่อนไหวในเกม "หาทางไปบ้านปราชญ์" อารมณ์-สังคมจากการทำงานร่วมกันในกิจกรรม "ตลาดดอยปุย" และสติปัญญาจากการคิดวิเคราะห์ลำดับขั้นตอน

๑.๓ เรียนรู้ผ่านการเล่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น เด็กได้เรียนรู้แนวคิดที่ซับซ้อนผ่านกิจกรรมที่สนุกสนาน และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตม้งดอยปุย ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติและเกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเองควบคู่กับความเป็นไทย

๒. ประโยชน์ที่เกิดกับครูผู้สอนปฐมวัย

๒.๑ เครื่องมือการสอนที่มีประสิทธิภาพ PUI-Reasoning Model เป็นกรอบแนวคิดที่ชัดเจน ช่วยให้ครูสามารถออกแบบและจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการคิดเชิงเหตุผลได้อย่างเป็นขั้นตอน เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กและบริบทพื้นที่สูง

๒.๒ เพิ่มความมั่นใจและองค์ความรู้ร่วมกัน ผ่านกระบวนการ PLC และการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน และพัฒนาความเชี่ยวชาญร่วมกัน เกิดเป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระปฐมวัยที่ไม่จำกัดอยู่ที่ครูคนใดคนหนึ่ง

๒.๓ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมนี้กระตุ้นให้ครูกิดค้นและพัฒนาสื่อการสอนจากภูมิปัญญา และวัสดุท้องถิ่นที่น่าสนใจและใช้ได้จริง

๓. ประโยชน์ที่เกิดกับสถานศึกษา

๓.๑ เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันทั้งโรงเรียน กระบวนการ TDPSS Model ทำให้บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียน ทั้งระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา ได้ร่วมเรียนรู้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมและกลยุทธ์หนุน-เสริม-เติม-พลัง ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาคุณภาพในระดับชั้นและกลุ่มสาระอื่นได้ ไม่จำกัดเฉพาะระดับปฐมวัย

๓.๒ รูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นวัฒนธรรมองค์กร TDPSS Model และ PUI-Reasoning Model เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ไม่ใช่โครงการชั่วคราว ทำให้เกิดวัฒนธรรมการสะท้อนผล-ปรับปรุง-พัฒนาอย่างต่อเนื่อง (PDCA) ซึ่งสอดคล้องกับมิติ L-Lifelong & Continuous Development ของมิติแนวคิดตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL)

๓.๓ ยกระดับคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน ช่วยให้โรงเรียนสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้สูงขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม สนับสนุนผลการประเมิน IQA/SAR ในระดับยอดเยี่ยม

๓.๔ สร้างชื่อเสียงและเป็นแบบอย่างที่ดี โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ เป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยบนพื้นที่สูงที่บูรณาการอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้งกับทักษะศตวรรษที่ ๒๑ ให้แก่โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่สูงใน สพป.เชียงใหม่ เขต ๑

๔. ประโยชน์ที่เกิดกับผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย

๔.๑ เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กระบวนการ TDPSS ทำให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านมั่งคั่งดอยปุย ได้เข้ามาเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียนผ่านกิจกรรม "ปราชญ์มั่งคั่งสอนหนู" เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้สองทาง ทั้งโรงเรียนได้เรียนรู้ภูมิปัญญาจากชุมชน และชุมชนได้เรียนรู้แนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยจากโรงเรียน

๔.๒ เสริมสร้างความภาคภูมิใจและการอนุรักษ์วัฒนธรรม การนำภูมิปัญญามั่งคั่งมาบูรณาการในการจัดประสบการณ์ ทำให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมของตนเองในฐานะฐานการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ไม่ใช่เพียงสิ่งที่ต้องอนุรักษ์แยกจากการศึกษากระแสหลัก

๔.๓ การขยายผลสู่เครือข่ายการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยพื้นที่สูง การประสานงานกับโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่สูงเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการขยายฐานการเรียนรู้และเสริมสร้างความยั่งยืนให้การดำเนินงาน แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรในอนาคต

๕. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๕.๑ สิ่งที่ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ความสำเร็จ

๑. ภาวะผู้นำที่เข้มแข็งและมีวิสัยทัศน์ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนและมีมติแนวนโยบายตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL) ทำหน้าที่เป็นผู้ขับเคลื่อนหลักผ่านกลยุทธ์ "หนุน-เสริม-เติม-พลัง" อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งการสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ การเชิญเกียรติคุณ การนิเทศภายใน และการสร้างเครือข่ายกับชุมชนมั่งคั่งดอยปุย ซึ่งเป็นการสร้างแรงบันดาลใจและทิศทางที่ชัดเจนแก่บุคลากรทุกฝ่าย

๒. การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของทุกภาคส่วนตามกระบวนการ ๕ ร่วมพัฒนา (TDPSS Model) "๕ ร่วมพัฒนา" คือหัวใจสำคัญที่ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านมั่ง มีส่วนร่วมตั้งแต่การ "ร่วมคิด" วิเคราะห์ข้อมูล SAR และวิสัยทัศน์ "ร่วมทำ" พัฒนานวัตกรรม "หนุนมั่งคั่งคิดเป็น" "ร่วมน่านโยบายสู่การปฏิบัติ" ผ่านกิจกรรม "ปราชญ์มั่งคั่งสอนหนู" "ร่วมเร่งรัดการนิเทศติดตาม" และ "ร่วมสรุปรายงานผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้" ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบร่วมกัน สอดคล้องกับมติ J-Joint Collaboration ของมติแนวนโยบายตามแนวทางเจ้าพ่อหลวง (J-P-L MODEL)

๖. บทเรียนที่ได้รับ

๖.๑ การระบุข้อมูลที่ได้รับจากการผลิตและการนำผลงานไปใช้

๑) การสร้างความเข้าใจและการยอมรับในสิ่งใหม่จากชุมชน การนำภูมิปัญญามั่งคั่งมาบูรณาการกับแนวคิดการคิดเชิงเหตุผลแบบ PUI ซึ่งอาจเป็นมุมมองใหม่สำหรับผู้ปกครองและปราชญ์ชาวบ้าน จำเป็นต้องมีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ และแสดงให้เห็นประโยชน์ที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการยอมรับและเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มใจ ไม่ใช่เพียงการเชิญเข้าร่วมตามรูปแบบ

๒) การเสริมสร้างกำลังใจและแรงจูงใจ การส่งเสริมและเชิดชูเกียรติครูผู้สอนปฐมวัยที่พัฒนานวัตกรรมเป็นบทเรียนสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าการสร้างขวัญกำลังใจและการยอมรับความสำเร็จ สามารถเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาและสร้างผลงานที่เป็นเลิศได้ แม้ในโรงเรียนขนาดกลางที่มีข้อจำกัดด้านอัตรากำลัง

ข้อสรุปที่

ผลงานรูปแบบวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เรื่อง "รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา : TDPSS Model ด้วยกลยุทธ์ หนุน-เสริม-เติม-พลัง สู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง" สะท้อนหลักการสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน มีแก่นหลักคือ "การรวมพลังของทุกภาคส่วนในชุมชนพหุวัฒนธรรม เพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมที่มีรากฐานจากภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การปฏิบัติจริง ด้วยกลไกสนับสนุนที่ชัดเจนและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง" เป็นระบบบริหารจัดการที่หลอมรวมการมีส่วนร่วมของบุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านเข้ากับกลยุทธ์ "หนุน-เสริม-เติม-พลัง" ควบคู่กับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูงอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ "งามวิถีม้ง ดำรงความเป็นไทย ใช้ชีวิตตามแนวเจ้าพ่อหลวง"

ข้อสังเกต

๑) บทบาทของครูต้นแบบ การมีครูปฐมวัยที่เป็นผู้พัฒนานวัตกรรม "หนุนม้งคิดเป็น" เป็นหัวใจสำคัญในการเริ่มต้นและเป็นแหล่งเรียนรู้ภายใน ช่วยลดความจำเป็นในการพึ่งพาผู้เชี่ยวชาญภายนอกทั้งหมด

๒) การบูรณาการอัตลักษณ์ชาติพันธุ์กับมาตรฐานการศึกษา ครูนำภูมิปัญญาม้งมาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาทักษะการคิด แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการบูรณาการอัตลักษณ์ท้องถิ่นกับมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ

ข้อเสนอแนะ

๑) ส่งเสริมและขยายผลระบบพี่เลี้ยง (Mentor) ควรขยายระบบพี่เลี้ยงให้ครอบคลุมครูใหม่หรือครูที่ย้ายเข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่สูง เพื่อให้องค์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม "หนุนม้งคิดเป็น" ถูกส่งต่อและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๒) สร้างช่องทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่สูงอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนพื้นที่สูงอื่นใน สพป.เชียงใหม่ เขต ๑ ให้มีความถี่และหลากหลายรูปแบบมากขึ้น เช่น การแลกเปลี่ยนครูผู้สอนหรือการศึกษาดูงาน

ข้อควรระวังในการนำผลงานไปใช้

๑) ความเข้าใจและยอมรับในสิ่งใหม่จากชุมชน ผู้บริหารและทีมงานที่นำไปใช้ต้องมั่นใจว่าผู้ปกครองและปราชญ์ชาวบ้านมีความเข้าใจในแนวคิดของนวัตกรรมอย่างถ่องแท้ และเห็นประโยชน์ที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการยอมรับและร่วมมืออย่างเต็มที่

๒) การปรับใช้ให้เข้ากับบริบทชาติพันธุ์และพื้นที่เฉพาะ แม้เป็น Best Practice แต่การนำไปใช้ในโรงเรียนพื้นที่สูงที่มีกลุ่มชาติพันธุ์แตกต่างกัน (เช่น ลีซู มูเซอ อาข่า) ต้องมีความยืดหยุ่นและปรับเนื้อหาภูมิปัญญาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ไม่ควรนำไปใช้ทั้งหมดโดยปราศจากการวิเคราะห์บริบท

๓) การรักษาระดับคุณภาพระหว่างอัตลักษณ์ท้องถิ่นและมาตรฐานการศึกษา การบูรณาการภูมิปัญญาม้งให้คงคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของชาติ ควรออกแบบให้ทั้งสองส่วนเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาเพิ่มเติมให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

๑) การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในทุกกระดับ ส่งเสริมให้มี "ผู้นำการเปลี่ยนแปลง" กระจายอยู่ในทุกระดับชั้นและทุกฝ่ายของโรงเรียน เพื่อให้การขับเคลื่อน TDPSS Model ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเพียงลำพัง แต่มีพลังขับเคลื่อนจากภายในอย่างทั่วถึง

๒) การสร้างวัฒนธรรม "การโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง" ที่เข้มแข็ง พัฒนาทักษะการโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูทุกคน เพื่อให้เป็นระบบสนับสนุนที่ฝังแน่นในวัฒนธรรมการทำงานของโรงเรียน

๓) การขยายผล PUI-Reasoning Model สู่ระดับชั้นอื่นและบริบทพื้นที่สูงอื่น พิจารณาความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้หลักการ PUI ไปยังระดับประถมศึกษาของโรงเรียน และเผยแพร่สู่โรงเรียนพื้นที่สูงเครือข่ายอื่นที่มีกลุ่มชาติพันธุ์แตกต่างกัน โดยปรับเนื้อหาภูมิปัญญาให้สอดคล้องกับแต่ละบริบท

๗. การเผยแพร่

๗.๑ การเผยแพร่

๑) การเผยแพร่และการนำผลงานไปใช้ภายในโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ รูปแบบ TDPSS Model และกลยุทธ์หนุน-เสริม-เติม-พลัง ได้ถูกนำมาใช้เป็นกระบวนการหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยการดำเนินงานภายในโรงเรียนเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา

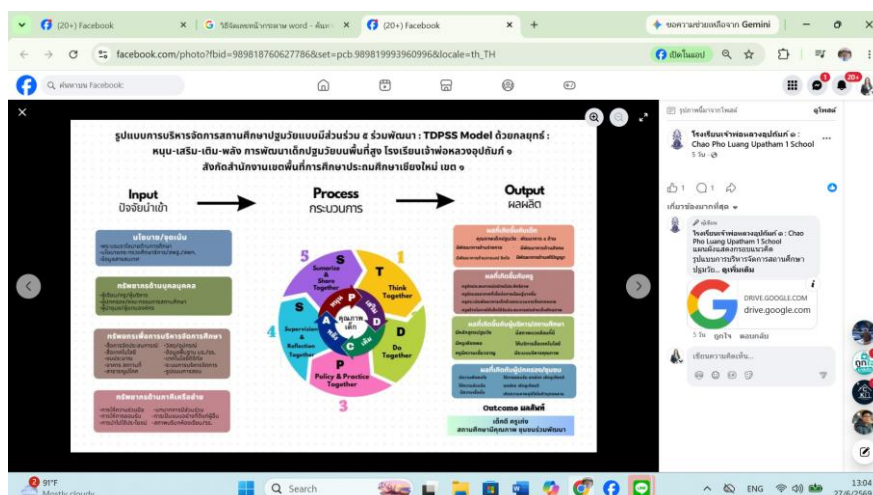
๒) การเผยแพร่และนำไปใช้ในสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น

๒.๑ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาภายนอก โรงเรียนจัดเวทีนำเสนอผลงาน "Best Practice" เมื่อมีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความสำเร็จ และบทเรียนที่ได้รับกับโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่สูง ได้แก่ โรงเรียนศรีเนห์รู และโรงเรียนอนุบาลบ้านท่าอเมืองล้ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑

๒.๒ สถานศึกษาที่ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้เผยแพร่แกสถานศึกษาเครือข่ายพื้นที่สูงอย่างหลากหลายช่องทาง ได้แก่ ช่องทางการเผยแพร่สู่สาธารณะ เพื่อให้ผู้สนใจได้ศึกษาเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ โรงเรียนได้จัดทำเอกสาร "Best Practice" และคลิปวิดีโอเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ เว็บเพจ Facebook และเว็บไซต์ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑

https://www.facebook.com/photo?fbid=989818760627786&set=pcb.989819993960996&locale=th_TH

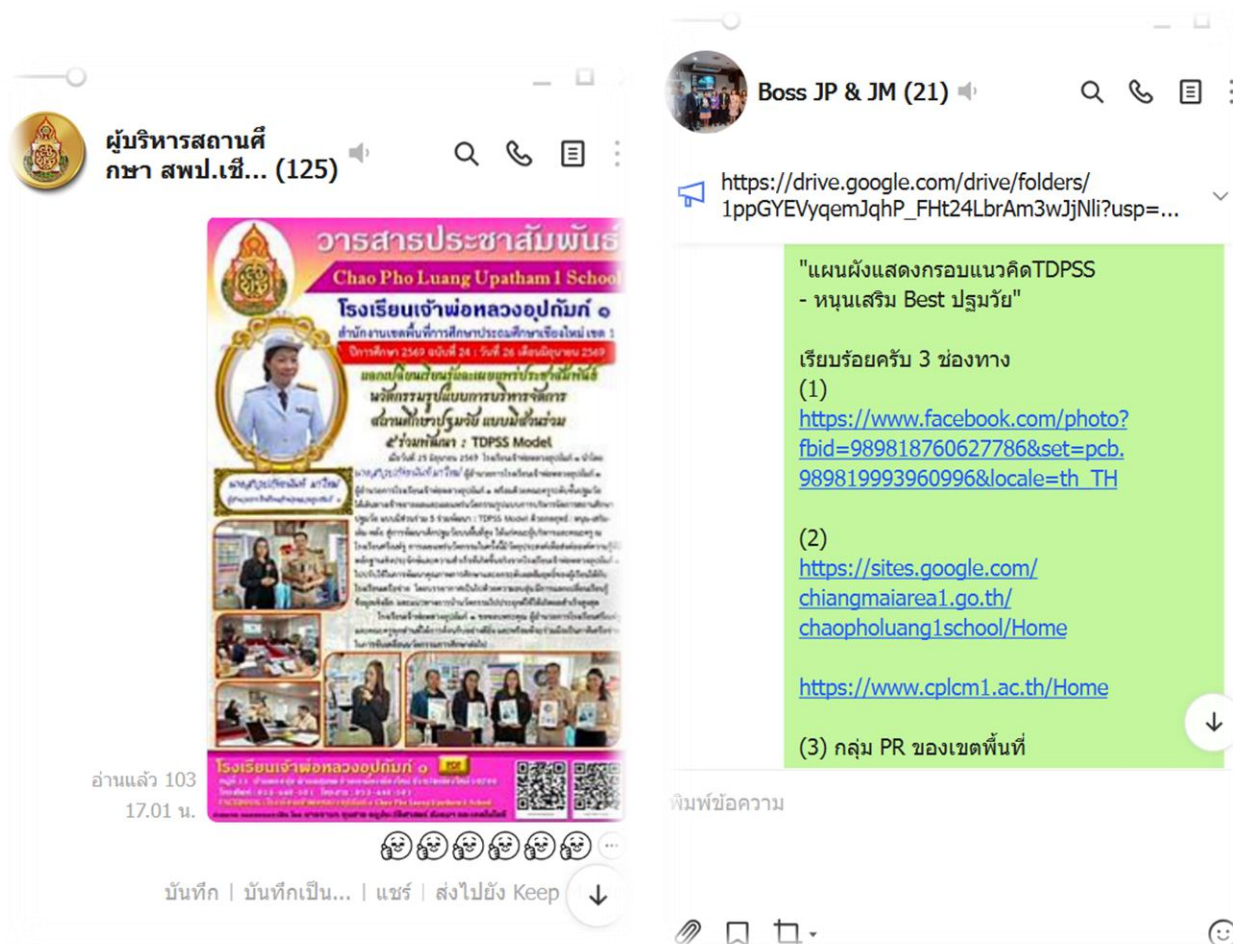
๓.๒ เว็บไซต์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑

<https://sites.google.com/chiangmaiarea1.go.th/chaopholuang1school/Home>

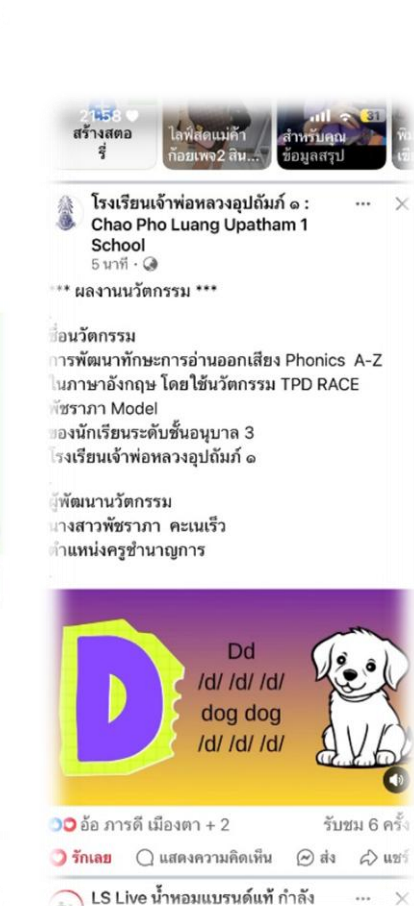
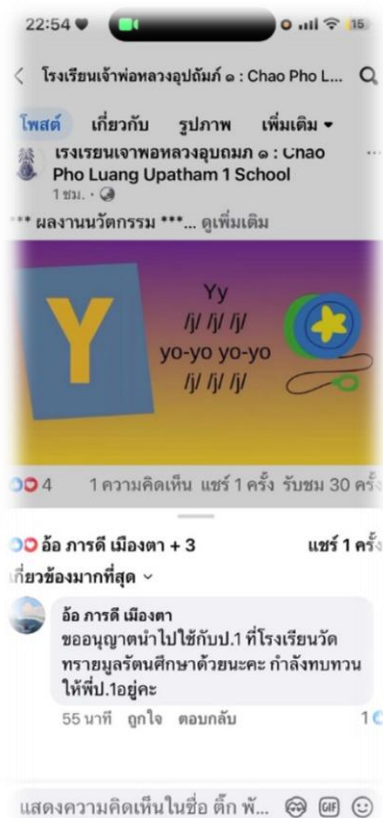
<https://www.cplcm1.ac.th/Home>

๓.๔ การเผยแพร่ใน Line Group ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑๒ โรง

๓.๓ กลุ่มไลน์ผู้ปกครองระดับปฐมวัย

๗.๒ การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

๗.๒ การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

๑. ผลงานของสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับในระดับประเทศ/ระดับภาค (ทุนเดิม)

จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา ๒๕๖๘ โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ ผลการประเมินคุณภาพภายในระดับปฐมวัย ปีการศึกษา ๒๕๖๘ ในภาพรวมอยู่ในระดับ "ดีเลิศ" โดยมาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ อยู่ในระดับ "ดีเลิศ" ทั้งสองมาตรฐาน มีผลงานที่ได้รับการยอมรับในระดับประเทศหรือระดับภาค ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่สนับสนุนความน่าเชื่อถือของการพัฒนานวัตกรรมในครั้งนี้ ดังนี้

ระดับประเทศ

๑) รับตราพระราชทาน "บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย" ระดับปฐมวัย โดยมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

๒) ผลการประเมิน SAR จาก สมศ. อยู่ในระดับ "ดีมาก"

๓) ผลการประเมินหลักสูตรปฐมวัย อยู่ในระดับ "ยอดเยี่ยม"

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๑) รางวัลโรงเรียนขนาดกลางดีเด่น ปีการศึกษา ๒๕๖๘

๒) ผลการแข่งขันการปั้นดินน้ำมัน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑ ระดับเหรียญเงิน

๒. แผนการเสนอผลงานนวัตกรรม "หนูมั่งคิดเป็น" และรูปแบบ TDPSS Model เพื่อรับการยอมรับเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์ระดับที่ ๓ ซึ่งกำหนดให้ผลงานต้องได้รับการยอมรับในระดับประเทศหรือระดับภาค โรงเรียนได้วางแผนเสนอผลงานนวัตกรรมนี้เข้าสู่เวทีต่าง ๆ ดังนี้

ระดับประเทศ

๑) เสนอผลงานเข้าร่วมโครงการ OBEC Fair Share and Learn ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในหมวดบทความวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการ

๒) เสนอผลงานเข้าร่วมการประกวดรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ประเภทนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ระดับก่อนประถมศึกษา โดยครูสุกัญญา ถาดนาค ครูปฐมวัย

ระดับจังหวัด/ภาค

- เสนอผลงานต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ ในหมวดครูผู้สอนดีเด่น/ผู้บริหารดีเด่น ด้านการพัฒนาผู้เรียนปฐมวัยบนพื้นที่สูง จำนวน ๑๐ โรงเรียน

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

- เสนอผลงานเข้าร่วมเวทีนิทรรศการแลกเปลี่ยนนวัตกรรมทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑ ในหมวดนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการศึกษาและด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย โดยครูพัชรภา คะเนเรว

๘. การขยายผล ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ผลงานนวัตกรรมหรือวิธีการปฏิบัติ

๘.๑ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการถอดบทเรียน

๑. การสังเคราะห์หรือถอดบทเรียนและทำความเข้าใจปัจจัยความสำเร็จ/อุปสรรค รูปแบบ TDPSS Model ได้วางกลไกที่ชัดเจนสำหรับการสังเคราะห์และถอดบทเรียน รวมถึงการทำความเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและอุปสรรคของผลงานบนพื้นที่สูง ดังนี้

๑.๑ ขั้นตอนการสะท้อนผลและประเมินตนเอง โดยร่วมสรุปรายงานผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแนวทางการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมอย่างต่อเนื่อง" จากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา ๒๕๖๘ และผลการนิเทศติดตาม เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานของนวัตกรรม "หนูมั่งคิดเป็น"

๑.๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพ ในขั้นตอน "ร่วมคิด" มีการวิเคราะห์ข้อมูลจาก SAR มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก และวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในบริบทพื้นที่สูง ซึ่งเป็นรากฐานของการทำความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ

๒. การขยายผลสู่สถานศึกษาอื่น เพื่อให้การถอดบทเรียนนำไปสู่การขยายผลและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการ โรงเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ การสร้างเครือข่ายกับโรงเรียนพื้นที่สูง โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือและจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่สูงในสังกัด สพป.เชียงใหม่ เขต ๑ จำนวน ๒ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนศรีเนห์รุ โรงเรียนที่ตั้งบนพื้นที่ลักษณะพิเศษในถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียนอนุบาลบ้านท่าเมืองล่าง โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลแนวปฏิบัติของแต่ละชุมชนชาติพันธุ์อื่นมาเปรียบเทียบกับแนวทาง "หนูมั่งคิดเป็น" และสังเคราะห์เป็นแนวทางที่ปรับใช้ได้กว้างขึ้น

๒.๒ การเชื่อมโยงกับปราชญ์ชาวบ้านและภาคีในพื้นที่ การขยายเครือข่ายความร่วมมือกับปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ตำบลสุเทพ เพื่อสืบค้นและรวบรวมภูมิปัญญาด้านอื่น ๆ ของชุมชนม้งดอยปุย (เช่น ดนตรี สมุนไพร หัตถกรรม) มาสังเคราะห์เป็นฐานกิจกรรมใหม่ในชั้น Unfold Wisdom ของ PUI-Reasoning Model

๒.๓ การเชื่อมโยงกับนโยบายและตัวชี้วัดของวิสัยทัศน์โรงเรียน นำข้อมูลจากกลยุทธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน (เช่น กลยุทธ์ที่ ๑ ทักษะแห่งอนาคต กลยุทธ์ที่ ๓ อัตลักษณ์วิถีม้ง กลยุทธ์ที่ ๗ ระบบ IQA/SAR) มาสังเคราะห์ร่วมกับผลการถอดบทเรียนจาก TDPSS Model เพื่อให้การขยายผลนวัตกรรมสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาในภาพรวมของโรงเรียน

๒.๔ การเตรียมขยายขอบเขตสู่ระดับประเทศ โรงเรียนมีแผนนำผลการถอดบทเรียนและสังเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ไปจัดทำเป็นบทความหรือผลงานนำเสนอในเวทีระดับ สพฐ. เช่น โครงการ OBEC Fair Share and Learn เพื่อรับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญและสังเคราะห์เพิ่มเติมจากมุมมองภายนอก

๓. การนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ชัดเจน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงและประสบผลสำเร็จ ดังนี้

๓.๑ วงจรคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act) นำข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนผลและประเมินตนเอง (Check) มาใช้ในขั้นตอน "ร่วมคิด" (Plan) ของรอบปีการศึกษาถัดไป เพื่อปรับปรุงแผนกิจกรรม "หนูมั่งคิดเป็น" ให้รัดกุมและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่สูงยิ่งขึ้น รวมถึงออกแบบกิจกรรมใหม่ที่บูรณาการภูมิปัญญาด้านอื่นของชุมชน "ร่วมทำ" (Do)

๓.๒ กลยุทธ์ "หนุน-เสริม-เติม-พลัง" เป็นเครื่องมือปฏิบัติที่ช่วยให้การแก้ปัญหาเป็นรูปธรรม เช่น "เติม" ใช้ในการเพิ่มองค์ความรู้ภูมิปัญญาด้านใหม่จากปราชญ์ชาวบ้านที่สืบเสาะเพิ่มเติม และ "เสริม" ใช้พัฒนาขีดความสามารถของครูในการบูรณาการความรู้ใหม่เข้ากับ PUI-Reasoning Model อย่างต่อเนื่อง

๘.๒ การเรียนรู้เพื่อต่อยอดและขยายผลในรูปแบบ TDPSS Model

๑. การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) ผลที่เกิดขึ้น ดังนี้

๑) การบริหารแบบมีส่วนร่วม "๕ ร่วมพัฒนา" (TDPSS Model) เช่น "ร่วมคิด" (การประชุมระดมสมอง วิเคราะห์ปัญหาจากข้อมูล SAR และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนร่วมกัน) "ร่วมทำ" (การพัฒนากิจกรรม "หนูมั่งคิดเป็น" ร่วมกัน) "ร่วมน่านโยบายสู่การปฏิบัติ" (การจัดประสบการณ์จริงในห้องเรียนและการจัดกิจกรรม "ปราชญ์มั่งสอนหนู") "ร่วมเร่งรัดการนิเทศ ติดตาม" (การนิเทศภายในและ Peer Coaching ระหว่างครู) และ "ร่วมสรุปรายงานผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้" (การนำเสนอผลงานและบทเรียนในวงประชุม) ทุกขั้นตอนเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านมั่งคอยปุย

๒) กลุ่ม PLC (Professional Learning Community) คณะครูปฐมวัยจัดประชุม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และร่วมกันแก้ปัญหาที่พบในการจัดประสบการณ์ตามแนว PUI-Reasoning Model รวมถึงการพัฒนาร่วมกันตามตัวชี้วัด ๕.๒

๓) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ มีการสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และโรงเรียนพื้นที่สูงอื่น

๒. การสร้างความรู้ยกระดับ (Knowledge Creation) ผลที่เกิดขึ้น ดังนี้

๑) การพัฒนานวัตกรรม "หนูมั่งคิดเป็น" (PUI-Reasoning Model) ครูผู้สอนได้สร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมการจัดประสบการณ์นี้ขึ้นมาจากการบูรณาการภูมิปัญญาวิถีมั่งคอยปุยกับแนวคิดการคิดเชิงเหตุผล ซึ่งถือเป็นการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ที่ยกระดับการจัดการเรียนรู้ปฐมวัยบนพื้นที่สูง

๒) การทำนวัตกรรม/วิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา ครูปฐมวัยนำผลงานวิจัยในชั้นเรียนเข้ามาช่วยในการแก้ปัญหาที่พบระหว่างการจัดกิจกรรม PUI โดยปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนและบริบทพื้นที่สูง ซึ่งเป็นการสร้างองค์ความรู้ที่นำไปใช้ได้จริงและเชื่อมโยงกับตัวชี้วัด ๑.๔.๓

๓. การนำไปประยุกต์ใช้ (Apply & Utilize) ผลที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา ดังนี้

๑) หลักการ "ร่วมน่านโยบายสู่การปฏิบัติ" แผนการพัฒนารูปแบบ TDPSS Model และนวัตกรรม "หนูมั่งคิดเป็น" ได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ประจำวันของห้องเรียนปฐมวัยอนุบาล ๒-๓ และเชื่อมโยงกับมิติ J-Joint Collaboration และ P-Primary Excellence ของเจ้าพ่อหลวง MODEL

๒) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รูปแบบมีกลไก "การสะท้อนผลและประเมินตนเอง" และ "การปรับปรุงและวางแผนใหม่" ตามวงจร PDCA หากพบข้อบกพร่อง เช่น เด็กบางคนยังไม่คุ้นกับสัญลักษณ์ภาพ ก็จะมีการปรับปรุงสื่อหรือวิธีการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ทำให้ผลงานถูกปรับใช้และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๓) กลยุทธ์ "หนุน-เสริม-เติม-พลัง" เป็นกลยุทธ์ที่นำไปประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในทุกด้าน (หนุน : ด้านทรัพยากร/งบประมาณและวัสดุท้องถิ่น เสริม : ด้านศักยภาพบุคลากรครู เติม : องค์ความรู้ภูมิปัญญาจากปราชญ์ชาวบ้าน พลัง : ความร่วมมือและความภาคภูมิใจของชุมชนมั่ง)

๔) การขยายผลสู่ระดับชั้นและกลุ่มสาระอื่นภายในโรงเรียน หลักการ PUI-Reasoning Model (Play & Practice - Unfold Wisdom - Inquiry & Reasoning) ที่เน้นการเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการคิดเชิงเหตุผลสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนได้ในกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้อง เช่น วิทยาศาสตร์ และการงานอาชีพ ผลที่เกิดขึ้น มีดังนี้

๑) การเผยแพร่ผลงาน โรงเรียนได้จัดทำเอกสารและคลิปวิดีโอเผยแพร่ "Best Practice" ผ่านช่องทางต่าง ๆ (Facebook โรงเรียน Line Group เว็บไซต์ สพป.เชียงใหม่ เขต ๑) เพื่อให้สถานศึกษาและผู้สนใจภายนอกสามารถศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้

๒) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดเวทีนำเสนอผลงาน Best Practice ในช่วงประชุมผู้ปกครอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่สูงในสังกัด สพป.เชียงใหม่ เขต ๑ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการนำผลงานไปปรับใช้และขยายผลในบริบทพื้นที่สูงที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์แตกต่างกัน

๔. การประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทในการทำงานของตนเอง ผลที่เกิดขึ้น ดังนี้

๑) การวิเคราะห์บริบทเริ่มต้น ในขั้นตอน "ร่วมคิด" มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ โดยเฉพาะจากข้อมูล SAR ปีการศึกษา ๒๕๖๘ และวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการออกแบบและปรับใช้รูปแบบ TDPSS Model และนวัตกรรม "หนุมังคิดเป็น" ให้เข้ากับบริบทพื้นที่สูงและอัตลักษณ์วิถีของตนเองโดยเฉพาะ ไม่ใช่การนำรูปแบบจากที่อื่นมาใช้โดยไม่ปรับเปลี่ยน

๒) การออกแบบนวัตกรรมเฉพาะบริบท การพัฒนานวัตกรรม "หนุมังคิดเป็น" (PUI-Reasoning Model) ที่ใช้วัสดุ ภูมิปัญญา และวิถีชีวิตของชุมชนม้งค้อยเป็นฐาน สะท้อนถึงการประยุกต์ใช้วิธีการที่สอดคล้องกับข้อจำกัดและศักยภาพของโรงเรียนและชุมชนโดยเฉพาะ

๓) ความยืดหยุ่นในการปรับปรุงรูปแบบ TDPSS เป็นการเปิดโอกาสให้มีการ "คิดใหม่ ทำใหม่" ซึ่งหมายถึงการปรับประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละช่วงเวลาและฤดูกาลของพื้นที่สูง

สรุปได้ว่า "รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา : TDPSS Model ด้วยกลยุทธ์ หนูน-เสริม-เติม-พลัง สู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง" ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ เป็นผลงานที่แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างความรู้ยกระดับ และการประยุกต์ใช้เพื่อต่อยอดและขยายผลทั้งภายในและภายนอกอย่างชัดเจน โดยมีกลไกและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ "ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม งามวิถีม้ง ดำรงความเป็นไทย ใช้ชีวิตตามแนวเจ้าพ่อหลวง" อย่างเป็นองค์รวม

๕. การนำเสนอผลงาน

๑. ไฟล์รูปเล่มรายงาน Best Practice จำนวน ๑ ไฟล์

https://drive.google.com/file/d/1dM_sUI22zP38gEO-SlpOfzQ_ivHr6uxc/view?usp=sharing

-ลิงค์ และ QR Code นำเสนอผลงาน

<https://canva.link/ih2ce7ha4rufvkv>

บรรณานุกรม

- เก็จนก เอื้องวงศ์. (๒๕๖๕). การนำนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา : สมรรถนะและแนวทางการพัฒนา. วารสารครุศาสตร์สาร.๗๗
- เก็จนก เอื้องวงศ์. (๒๕๖๕). คู่มือการคัดเลือกโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๖๐).หลักสูตรปฐมวัย ๒๕๖๐.สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- เก็จนก เอื้องวงศ์. (๒๕๖๕). การนำนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา : สมรรถนะและแนวทางการพัฒนา. วารสารครุศาสตร์สาร.๑๖(๑).๗๗-๙๒.
- ปาริชาติ สุนทร. (๒๕๖๐). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔. สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาครุสตร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- พลอยไพลิน นิลกรณ์. แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก [Active Learning] โครงการการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕.
- ทับทิม แสงอินทร์. (๒๕๕๙). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรินทร์ จินดาวงศ์. (๒๕๖๕). ชุมชนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ :แนวคิดและการประยุกต์หลักพุทธธรรม. โรงเรียนบ้านตะเคียนราม
- ศิริเกศ เพ็ชรชา. (๒๕๖๓). การบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๑. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- อภิสร่า กังสังข์. (๒๕๖๑). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

ภาคผนวก ก หนังสือตอบรับการขอเผยแพร่

ที่ ศธ ๐๔๐๔๗.๑๑๗/๐๗๗

โรงเรียนศรีเนห์รู สปป.ชม.เขต ๑
เลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๔ ต.ช้างเผือก
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๙

เรื่อง ส่งแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑

อ้างถึง หนังสือ โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ ที่ ศธ.๐๔๐๔๗.๑๑๕/๑๐๓ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๙
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับฯ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ แจ้งเรื่องขออนุญาตแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขอ
อนุเคราะห์ทดลองใช้นวัตกรรม เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยและแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา :
TDPSS Model ด้วยกลยุทธ์ : หนุน-เสริม-เติม-พลัง สู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์
๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๙ ทั้งนี้ ให้
โรงเรียนกรอกแบบตอบรับส่งกลับคืนโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ ผ่านช่องทางระบบงานสารบรรณ E-Paperless
ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้ โรงเรียนศรีเนห์รูได้กรอกแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และ
แนบส่งมาด้วยพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายณัฐพงศ์ วงศ์ภูตินันท์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีเนห์รู

โรงเรียนศรีเนห์รู

โทรศัพท์ ๐๙๘-๗๖๔๕๙๔๔

Email : srinehru๑๑๗@gmail.com

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าเมืองล่าง
๒๗๓ ถนนป่าตัน ตำบลป่าตัน
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

วันที่ ๑๙ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๙

ข้าพเจ้า นางมณฑิรา ตริวงศ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าเมืองล่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑ ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทาง **เรื่อง** รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา:TDPSS Model ด้วยกลยุทธ์ : หนุน-เสริม-เติม-พลังสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑ ซึ่งจัดทำโดยคณะครูและผู้บริหารโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑ เรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนได้รับทราบทั่วกัน พร้อมก็นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย และยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามวัน เวลาที่กำหนด และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ

(นางมณฑิรา ตริวงศ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบ้านท่าเมืองล่าง

ภาคผนวก ข

รายนามผู้บริหารสถานศึกษาในการเก็บข้อมูล เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

ที่	ชื่อ-สกุล ผู้บริหารสถานศึกษา	ชื่อโรงเรียน	สังกัด
1	นางมณฑิรา ตรีวงศ์	โรงเรียนบ้านท่าเมืองล่าง	สพป.เชียงใหม่ เขต 1
2	นายณัฐพงศ์ วงศ์ภูดินันท์	โรงเรียนศรีเนห์รู	สพป.เชียงใหม่ เขต 1
3	นางหทัยรัตน์ ปัญไชยโชค	โรงเรียนบ้านทุ่งหลุก	สพป.เชียงใหม่ เขต 3
4	นางสาวศิริลักษณ์ ผ่องพรรณ	โรงเรียนบ้านจั่วสูง	สพป.เชียงใหม่ เขต 5
5	นางทัศนีย์ ฝั้นชมภู	โรงเรียนบ้านขุนยะ	สพป.เชียงใหม่ เขต 6

รายนามผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือและหาคุณภาพนวัตกรรม

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด
1	นางสาววนิจชตา โชติวิศิษฐ์กุล	ศึกษานิเทศก์	ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่
2	นางสาวกมลพรรณ กันทะพิพย์	ศึกษานิเทศก์	ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่
3	นายกันตวิชญ์ มะโนคำ	ศึกษานิเทศก์	สพป.เชียงใหม่ เขต 2

ภาคผนวก ค การรับรองคุณภาพโดย (สมศ.)

ภาคผนวก ง

การรับตราพระราชทาน โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก จ โล่รางวัล เกียรติบัตร ของสถานศึกษา

ภาคผนวก ฉ เกียรติบัตรการอบรมพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา

ภาคผนวก ฉ เกียรติบัตรการอบรมพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา

ภาคผนวก ข รูปภาพประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การประชุม ร่วมคิด PLC

การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

การนิเทศ ติดตามการจัดประสบการณ์

กลยุทธ์ หนุน-เสริม-เติม-พลัง

การให้คำปรึกษา สะท้อนผล สรุปผล

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายผล เผยแพร่

ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ร่วมพัฒนากับ รร.ศรีเนห์รู

การนำผลงานสู่การต่อยอด ขยายผลสู่สถานศึกษาอื่น

ภาคผนวก ข รูปภาพประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ต่อ)

การจัดประสบการณ์ อนุบาล ๒

เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง

เด็กเรียนอย่างมีความสุข

มีสื่อ อุปกรณ์ ห้องเรียนมีความพร้อม

บรรยากาศในชั้นเรียน

เด็กได้ใช้ทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ร่วมพัฒนากับ รร.ศรีเนห์รู

ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัล AI ในการจัดประสบการณ์

โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑

รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยแบบมีส่วนร่วม ๕ ร่วมพัฒนา : TDPSS Model ด้วยกลยุทธ์ :
หมุน-เสริม-เติม-พลัง การพัฒนาเด็กปฐมวัยบนพื้นที่สูง โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑

